

Souhrnná teritoriální informace Japonsko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Tokiu (Japonsko) ke dni 1. 5. 2020
25. 11. 2020 8:16

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.12)
3. Vztahy země s EU (s.17)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.19)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.25)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.29)
7. Kontakty (s.40)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Japonsko patří mezi nejvyspělejší světové ekonomiky se stabilním právním prostředím. Je třetí největší individuální světovou ekonomikou (po USA a Číně) a trhem s vysokou mírou koupěschopnosti. Japonsko je stabilním partnerem České republiky v regionu Východní Asie. Vzájemné vztahy jsou dlouhodobě bezproblémové, rozvíjejí se ve všech oblastech a vykazují rostoucí dynamiku. Těžištěm vztahů je ekonomická a kulturní spolupráce, Japonsko také patří mezi nejvýznamnější přímé zahraniční investory u nás.

Japonský trh skýtá řadu exportních příležitostí pro české firmy a vyznačuje se trvalým zájmem o inovace, nové produkty a vysokou náročností na kvalitu a spolehlivost. Reference získaná úspěchem na vysoce konkurenčním japonském trhu je univerzální poukázkou a nejlepším doporučením pro vstup na trhy ostatních zemí asijského regionu.

Vláda premiéra Šinzó Abe/ho přišla na konci roku 2012 s programem, který měl za cíl dlouhodobě stagnující japonskou ekonomiku povzbudit k růstu a snížit veřejný dluh Japonska, dosahující v té době již úrovně 240% HDP. Tzv. „Abenomika“ se opírala o tři pilíře (šípy): agresivní fiskální politiku Japonské národní banky (BOJ), monetární uvolňování a strukturální reformy. Zatímco první dva pilíře byly používány v maximální možné míře, strukturální reformy byly uváděny v život výrazně opatrněji. Dlouhodobě se například nedaří dosáhnout inflačního cíle vlády ve výši 2%. Zvýšené výdaje vlády v souvislosti s koronavirovou krizí v roce 2020 také nepochybně přispějí k dalšímu navýšení veřejného dluhu. Podle prvních kroků nové japonské vlády premiéra Jošihide Sugy v hospodářské politice je možné usuzovat, že bude především navazovat na předešlou vládu Šinzó Abe/ho. Nejaktuálnější prioritou zůstává oživení domácího hospodářství zasaženého koronavirovou epidemií, což se odrazí v dalším posílení nouzového ekonomického balíčku a nárůstu vládních výdajů. Větší změny pak lze očekávat v oblasti digitalizaci a deregulace, kde nová vláda mj. urychlila přípravu na založení nové vládní agentury pro digitalizaci.

Japonská ekonomika navíc čelí rychlému úbytku a stárnutí populace. Podíl obyvatel starších než 65 let je 28% a v zemi žije již více než 70.000 osob starších 100 let, přičemž porodnost dlouhodobě klesá. Předpokládá se, že v r. 2021 již budou lidé starší 50 let tvořit polovinu obyvatelstva země. Vláda plánuje do roku 2023 zavést několik reforem sociálního zabezpečení, které by měly přispět k růstu zaměstnanosti, a to zejména u žen. Premiér Abe plánuje ještě před koncem svého funkčního období v r. 2021 prosadit zvýšení věku odchodu do důchodu na 70 let a vláda již také začala povzbuzovat pracující, aby odchod do důchodu odkládali. Rozvoj lidských zdrojů je součástí širšího cíle vlády na dosažení „supersmart“ společnosti, neboli tzv. „Společnosti 5.0“, a to zejména prostřednictvím rozvoje robotiky, umělé inteligence a dalších špičkových technologií.

Součástí prorůstové strategie premiéra Abeho byla rovněž dlouhodobá snaha o zrušení obchodních bariér a větší otevření Japonska. Japonsko ratifikovalo Komplexní dohodu o Transpacifickém partnerství (CPTPP), kde se po odstoupení USA od původní TPP postavilo do čela zbylé skupiny signatářů. Dojednalo také s Evropskou unií dosud nejvýznamnější a nejkomplexnější dohodu o volném obchodu pro obě strany, tzv. Economic Partnership Agreement (EPA), která vstoupila v platnost ke dni 1. 2. 2019. Sugova vláda v tomto kurzu úspěšně pokračuje a podepsala v říjnu 2020 dohodu o volném obchodu se Spojeným královstvím a v listopadu 2020 obchodní dohodu o Regionálním komplexním ekonomické partnerství (RCEP) s dalšími 14 asijskými a tichomořskými státy.

S ohledem na globální pandemii nového koronaviru COVID-19 v roce 2020, která bude mít dalekosáhlé důsledky také pro japonské hospodářství, zůstává nezodpovězenou otázkou, jaká z výše uvedených opatření bude muset japonská vláda v nadcházejících obdobích kompletně přehodnotit a také jak na nastalou situaci budou reagovat okolní asijské země v čele s Čínou a další silní světoví hráči včetně USA a Evropské unie.

Podkapitoly:

1.1. Oficiální název státu, složení vlády

- 1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Oficiální název státu:

- Japonsko (japonsky: Nippon-koku či Nihon-koku, anglicky: Japan)

Japonsko je konstituční monarchií s nejstarším parlamentním systémem ve východní Asii. Historie japonského zákonodárného shromáždění sahá do roku 1889, kdy byla císařem Meidži vyhlášena nová ústava, která konstituovala vznik prvního císařského parlamentu.

Složení japonské vlády (k 24. 11. 2020)

Funkce	Jméno	Politická strana
Předseda vlády	Jošihide SUGA	LDP
Místopředseda vlády, ministr financí	Taró ASÓ	LDP
Ministr vnitřních záležitostí a komunikace	Rjota TAKEDA	LDP
Ministryně spravedlnosti	Joko KAMIKAWA	LDP
Ministr zahraničních věcí	Tošimicu MOTEGI	LDP
Ministr školství, kultury, sportu, vědy a techniky	Koiči HAGIUDA	LDP
Ministr zdravotnictví, práce a sociálních věcí	Norihisa TAMURA	LDP
Ministr zemědělství, lesnictví a rybolovu	Kotaro NOGAMI	Kómeitó
Ministr hospodářství, obchodu a průmyslu	Hiroši KADŽIJAMA	LDP
Ministr pevniny, infrastruktury,	Kazujoši AKABA	LDP

dopravy a turistiky		
Ministr životního prostředí	Šindžiró KOIZUMI	LDP
Ministr obrany	Nobuo KIŠI	LDP
Vedoucí tajemník vlády	Kazunobu KATO	LDP
Ministr pro rekonstrukci po živelných katastrofách	Kazuji HIRASAWA	LDP
Ministr pro administrativní reformu	Taró KÓNO	LDP
Státní ministr pro podporu aktivního zapojení občanů	Tezuši SAKAMOTO	LDP
Státní ministr pro informační technologie a pro vědeckotechnickou politiku	Takuja HIRAI	LDP
Ministryně pro olympijské a paralympijské hry Tokio 2020	Seikó HAŠIMOTO	LDP
Státní ministr pro řízení Komise národní bezpečnosti a pro krizové řízení	Hačiro KOKONOGI	LDP
Ministr pro EXPO	Sindži INOUE	LDP

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Počet obyvatel: 126 167 000 (odhad říjen 2019), jedná se o jedenáctou nejlidnatější zemi na světě, i když počet obyvatel trvale klesá.

Průměrná změna počtu obyvatel: - 0,3 % (říjen 2019)

Věkový průměr populace: 48,4 let. Téměř 30% obyvatelstva je ve věku 65 let a více.

Průměrná délka života: 85,0 let.

Kromě etnických Japonců, jejichž podíl na celkovém počtu obyvatelstva činí 97,8%, žijí v zemi i následující menšiny:

- 764 tis. Číňanů
- 479 tis. Korejců
- 331 tis. Vietnamců

- 271 tis. Filipínců
- 202 tis. Brazilců
- 89 tis. Nepálců
- 61 tis. Tchajwanců

Náboženské složení:

Hlavními náboženskými směry v zemi jsou šintoismus a buddhismus, k nimž se hlásí drtivá většina obyvatelstva. Ačkoliv se téměř všichni Japonci zúčastňují rituálů a slavností obou směrů, nevnímají to jako aktivní projev víry. Naopak, většina Japonců se považuje za ateisty. Šintoismus navíc není v Japonsku považován za náboženství, ale spíše za způsob vyjádření úcty k přírodě a udržování harmonického vztahu s ní.

Přibližně 2% populace se hlásí ke křesťanství.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

HDP

Rok	Nominální HDP (bil. JPY)	Nominální HDP (mld. USD)	Reálný růst HDP (v %)	Nominální HDP na obyvatele (USD)
2015	531	4 384	1,2	40 133
2016	537	4 941	0,5	40 876
2017	545	4 867	1,9	41 729
2018	549	4 970	0,8	42 244
2019	554	5 081	0,7	43 126

Zdroj: Měsíční a roční statistické přehledy: Úřad vlády, Ministerstvo financí, Bank of Japan, Ekonomický a sociální výzkumný inst. Úřadu vlády, EIU

Další makroekonomické ukazatele

	Nezaměstnanost	Inflace		Směnné kurzy		Finanční trhy
	(%)	Ceny průmysl. výrobků (změna v %)	Spotřeb. ceny (změna v %)	JPY/USD	JPY/EUR	Průměrná tržní úrok. míra za dané období (v %)
2015	3,4	- 2,3	0,1	120,3	130,9	0,19

2016	3,1	- 3,5	0,3	116,8	123,1	0,13
2017	2,8	2,3	1,1	112,7	135,1	0,08
2018	2,4	2,6	0,3	109,7	125,6	0,05
2019	2,4	0,2	0,8	108,7	122,1	0,00

Zdroj: Měsíční a roční statistické přehledy [Statistics of Japan](#), Bank of Japan, EIU

Aktuální ekonomická situace

Japonská ekonomika, i přes svoji nespornou sílu a schopnost překonávat vcelku pravidelné přírodní i jiné návazné katastrofy (častá zemětřesení, tajfuny, ničivé tsunami a jím způsobená jaderná havárie ve Fukušimě v r. 2011 atd.), v průběhu druhého desetiletí 21. století zaznamenávala pouze mírný růst. Předseda japonské vlády Šinzó Abe po nástupu do funkce na konci roku 2012 představil ekonomický program, neformálně nazvaný „Abenomika“, s cílem dlouhodobě stagující japonskou ekonomiku povzbudit k růstu a snížit obrovský veřejný dluh (240% HDP). Program spočívá ve třech pilířích, a to v agresivní fiskální politice Japonské národní banky, v monetárním uvolňování a ve strukturálních reformách japonské společnosti. Tento program sice v podstatě funguje a růst hospodářství mírně podpořil, nicméně veřejný dluh klesá jen velmi pomalu a dlouhodobě se též nedaří dosáhnout inflačního cíle vlády ve výši 2%.

V této situaci překročila japonská vláda v říjnu 2019 k dlouho odkládanému zvýšení spotřební daně (místní obdoba DPH) z úrovně 8% na 10%, což i tak bylo zahraničními ekonomickými komentátory i vedením OECD hodnoceno jako nedostatečné opatření. Předzásobením zbytným zbožím ze strany domácností, urychlení výrobních investic ze strany privátního sektoru a také následky několika tajfunů, které Japonsko postihly na podzim 2019, měly pak spolu s poklesem exportu do Číny a USA v důsledku zavedení protekcionistických opatření za následek nečekaně vysoký meziroční pokles japonského HDP za poslední čtvrtletí r. 2019, a to ve výši 6,3%.

Situace okolo globálního rozšíření nového koronaviru COVID-19 počátkem roku 2020 tak pouze prohloubila již beztak nepříznivou ekonomickou situaci Japonska. Okamžitý efekt má dramatický pokles počtu turistů z Číny, kterých jen v r. 2019 přijelo do Japonska téměř 10 milionů, což bylo celých 30% z celkového počtu zahraničních návštěvníků země. Cestovní ruch ale není jediným postiženým odvětvím, velké ztráty hlásí také doprava, maloobchod nebo automobilový průmysl (aktuální údaje o prodeji vozidel v Japonsku ukazují na 10% meziroční pokles za únor 2020, což je již pátý měsíční pokles v řadě, neboli přesně od data zvýšení spotřební daně).

Japonská vláda v reakci na nastalou situaci přijala v dubnu 2020 nezvykle masivní nouzový ekonomický balíček pro kompenzaci dopadů koronaviru COVID-19 na japonské hospodářství. Balíček počítá s výdaji v celkové výši 108 bil. japonských jenů (cca 1 bil. USD), což je částka přibližně odpovídající 20% japonského HDP. Ekonomický balíček zahrnuje i výdaje soukromého sektoru, z veřejných peněz se předpokládá výdaj zhruba 40 bil. JPY (370 mld. USD), které budou z velké části kryty novou emisí vládních dluhopisů.

Mezi hlavní opatření krizového balíčku patří finanční dotace 2 mil. JPY (18 500 USD) pro malé a střední podniky, jimž se meziroční příjem sníží o více než 50%, stejně jako příspěvek 1 mil. JPY (9 250 USD) osobám samostatně výdělečně činným. Malým a středním podnikům bude umožněn roční odklad placení daní a poskytnuty bezúročné hotovostní půjčky do výše 30 mil. JPY (280 000 USD), které budou moci využít až po dobu tří let. Jedním z klíčových opatření pro podporu domácí poptávky, která je obvykle důležitým hybatelem japonské ekonomiky, je též jednorázový peněžní příspěvek všem japonským občanům bez rozdílu ve výši 100 000 JPY/os. (přibližně 925 USD) nebo dodatečný příspěvek rodinám,

pobírajícím příspěvky na děti, ve výši 10 000 JPY/dítě.

Další podpora bude cílena na návrat výroby ze zahraničí do Japonska – vláda slibuje hradit polovinu všech nákladů spojených s přemístěním výrobních operací japonských firem zpět do země, a to bez ohledu na velikost mateřské firmy. Velkým japonským firmám pak je v balíčku vyčleněna podpora ve formě nízkouročných úvěrů prostřednictvím Japonské rozvojové banky (Development Bank of Japan) v celkovém rozsahu 5 bil. JPY (cca 46 mld. USD). Speciální podpora bude také věnována firmám působícím v odvětvích nejvíce postiženým koronavirovou krizí, jako je cestovní ruch, pohostinství nebo zábavní průmysl, které dostanou zvláštní kupóny a dárkové certifikáty.

Japonští ekonomové v důsledku výše uvedených faktů předvídají na rok 2020 hlubokou recesi, zejména vzhledem k velkému oslabení exportních trhů, efektu odložení LOH v Tokiu a předpokládanému prudkém poklesu domácí poptávky způsobenému nouzovým stavem. V prvním čtvrtletí roku 2020 se očekává meziroční pokles HDP ve výši 3,7% a ve čtvrtletí druhém až 6%. Při zahrnutí sedmiprocentního poklesu HDP za 4. čtvrtletí roku 2019 tak půjde o první případ od r. 2011 (období po zemětřesení a následné jaderné havárii ve Fukušimě), kdy se japonská ekonomika propadne ve třech čtvrtletích po sobě.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Japonský státní rozpočet je sestavován na fiskální rok, který začíná 1. dubna a končí 31. března následujícího roku. Návrh státního rozpočtu předkládá vláda ke schválení Dolní komoře parlamentu. Poté je návrh zaslán Horní komoře k aprobaci. Státní rozpočet vstupuje v platnost i v případě, že jej Horní komora neschválí, a to 30 dní po jeho schválení Dolní sněmovnou. Japonská rozpočtová praxe se vyznačuje častým přijímáním tzv. dodatečných rozpočtů. Ty jsou většinou schvalovány ve druhé polovině rozpočtového roku jako forma navýšení původního rozpočtu. Státní rozpočet je od rozpočtového roku 2016/2017 sestavován jako vyrovnaný, přičemž je do něj zahrnuto i vydání nové emise vládních dluhopisů na pokrytí rozpočtového deficitu.

Japonský parlament v březnu 2020 schválil státní rozpočet na fiskální rok 2020/2021 v rekordně vysoké výši 102,66 bilionů JPY (cca 950 mld. USD). Téměř 35% celkových rozpočtových výdajů (neboli 35,86 bil. JPY) je přitom určeno na sociální zabezpečení stárnoucí japonské populace, které zahrnuje zejména starobní důchody a výdaje na zdravotnictví, ale také výdaje na nové projekty v oblasti péče o předškolní děti a prodloužení mateřské dovolené. Druhou nejvyšší výdajovou položkou je dluhová služba, která sice díky lepší se hospodářské situaci a vyššímu výběru daní dlouhodobě klesá, nicméně stále představuje téměř čtvrtinu celkových japonských veřejných výdajů (23,35 bil. JPY). Japonsko v aktuálním rozpočtovém roce vydá na veřejné práce 6,86 bil. JPY, na vzdělání, vědu a výzkum 5,51 bil. JPY a na obranu 5,31 bil. JPY. Příjmová stránka státního rozpočtu je složena zejména z výše zmíněných vládních dluhopisů (32,55 bil. JPY), z výběru spotřební daně (21,72 bil. JPY), z daně z příjmu jednotlivců (19,53 bil. JPY), daně z příjmu společností (12,1 bil. JPY) a příjmu z kolků a známek (10,2 bil. JPY).

Státní rozpočet Japonska za posledních 5 let

Rozpočtový rok	Výdaje v JPY (bil.)	Příjmy v JPY (bil.)	Schodek v JPY (bil.)
2016/2017	96,72	96,72	0
2017/2018	97,45	97,45	0
2018/2019	97,71	97,71	0

2019/2020	101,46	101,46	0
2020/2021	102,66	102,66	0

Zdroj: Statistics Bureau, statistiky japonského Ministerstva financí

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2015	2016	2017	2018	2019
	mld. JPY	mld. JPY	mld. JPY	mld. JPY	mld. JPY
Běžný účet	16 413	11 122	22 032	19 030	19 948
Obchodní bilance	- 629	5 202	5 026	1 188	594
Bilance služeb	- 1 678	- 2 866	- 755	- 913	184
Finanční účet	21 145	3 796	17 108	20 109	17 910
Přímé investice	15 845	21 030	22 663	14 625	30 728
Portfoliové investice	16 062	- 51 609	30 879	10 093	6 334
Kapitálový účet	- 271	- 99	1 556	- 213	- 5 426
Devizové rezervy	148 330	142 146	142 453	139 721	142 776
Zahraniční zadluženost	370,5	373,8	365,1	348,2	457,6
Veřejný dluh	1 229 985	1 262 686	1 221 948	1 242 936	1 234 683
Veřejný dluh vůči HDP (v %)	231,2	234,7	223,8	226,4	224,7
Dluhová služba (v %)	14,3	14,6	14,5	14,2	14,4

Zdroj: Ministerstvo financí Japonska, Statistics of Japan, EIU

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Japonské bankovníctví disponuje největším objemem depozit na světě. Centrální banka [Bank of Japan](#) (BOJ), vystupuje jako nezávislá instituce, zodpovídající se pouze japonskému parlamentu. V čele BOJ stojí guvernér jmenovaný na pětileté

funkční období. Od roku 2013 je jím Haruhiko Kuroda. Důležitou součástí japonské finanční soustavy je japonská pošta - Japan Post, která spravuje přibližně čtvrtinu veškerých osobních úspor obyvatelstva. Bankovní systém je kromě komerčních bank tvořen také několika specifickými vládními finančními institucemi (Japonská rozvojová banka, Japonská banka pro mezinárodní spolupráci a specializované státní finanční korporace).

Japonské banky jsou sdruženy v Japonské bankovní asociaci ([Zenginkyo](#)), jež má celkem 249 členů.

Struktura japonského finančního systému je patrná z následujícího přehledu:

- Centrální banka: Bank of Japan (BoJ)

Soukromé finanční instituce

• Banky

1. Městské banky (City banks)
2. Regionální banky
3. Zahraniční banky
4. Úvěrové banky (Trust banks)
5. Banky poskytující dlouhodobé úvěry
6. Ostatní banky

• Kooperativní finanční instituce

1. Ústřední Shinkin banka (úvěrová asociace)
2. Shinkumi Fed. Bank (Národní federace úvěrových družstev)
3. Rokinren Bank (Národní federace zaměstnaneckých úvěrových bank)
4. Norinchukin Bank (spadají pod ní Úvěrové federace zemědělských a rybářských družstev)

• Pojišťovací společnosti

1. Životní pojišťovny
2. Ostatní pojišťovny

• Společnosti zabývající se obchodem s cennými papíry

Veřejné finanční instituce

- **Vládní finanční instituce** - Japonská banka pro mezinárodní spolupráci
- **Finanční korporace**
- **Ostatní veřejné finanční instituce** (zahrnuté v této kategorii po dobu jejich probíhající přípravy ke konečné privatizaci)
 1. Japonská rozvojová banka
 2. Japan Post Bank Co
 3. Japan Post Insurance Co.

Spolehlivost a serióznost japonských bank byla v poválečném Japonsku příslovečná. V 90. letech však došlo k řadě bankovních skandálů, které dobrou pověst japonského bankovního sektoru zpochybnily. V letech 1996–1999 přijala vláda opatření na očištění bankovního sektoru prostřednictvím rekapitalizace bank, deregulace a liberalizace finančních služeb. Tato reforma, někdy označovaná jako „Velký třesk“ v japonském bankovníctví, přinesla zásadní změny zejména do jeho struktury. V rámci reformy finančního sektoru byly v letech 1998–2000 přijaty zákony směřující k vytvoření uceleného právního rámce pro přeměnu jednotlivých částí japonského finančního sektoru na jednotný moderní finanční systém. Reforma z konce 90. let tak umožnila reorganizaci a restrukturalizaci bankovního sektoru a příliv zahraničního kapitálu.

Struktura pěti hlavních domácích bankovních konglomerátů je následující:

Název skupiny	Složky	Zahájení činnosti	Sloučené banky
Mitsubishi UFJ Financial Group	Bank of Tokyo Mitsubishi UFJ, Mitsubishi UFJ Trust	leden 2006	Bank of Tokyo Mitsubishi Mitsubishi Trust Nippon Trust Bank Tokyo Trust

			Bank Sanwa Bank Tokai Bank Toyo Trust Tokai Trust
Chuo Mitsui Trust Holdings	Chuo Mitsui Trust Chuo Mitsui Asset Trust	říjen 2007	Chuo Mitsui Trust Mitsui Asset Trust
Resona Holdings	Resona Bank Saitama Resona Bank Kinki Osaka Bank	březen 2003	Daiwa Bank Asahi Bank
Sumitomo Mitsui Financial Group (SMFG)	Sumitomo Mitsui Banking Corp.	únor 2003	Sakura Bank Sumitomo Bank
Mizuho Financial Group	Mizuho Bank Mizuho Corporate Bank Mizuho Trust	březen 2003	Dai-Ichi Kangyo Bank Fuji Bank Industrial Bank of Japan

Zdroj: Japonská bankovní asociace

1.7 Daňový systém

Fyzické osoby

Daň z příjmu fyzických osob je progresivní a pohybuje se v rozmezí 5 – 45 %. Daňová zátěž z příjmu fyzických osob včetně místních daní je jedna z nejvyšších na světě a v souhrnu činí přes 50 %.

Navíc je nutno připočítat platby sociálního zabezpečení, které v sobě obsahují penzijní pojištění, zdravotní pojištění a pojištění v nezaměstnanosti. Platba je rozdělena mezi zaměstnavatele (12,9 %) a zaměstnance (12,0 %).

Daňové sazby pro daň z příjmu fyzických osob:

Zdanitelný roční příjem	Daňová sazba
Méně než 1,95 mil. JPY	5%
Od 1,95 mil. JPY do 3,3 mil. JPY	10% + 97 500 JPY
Od 3,3 mil. JPY do 6,95 mil. JPY	20% + 232 500 JPY
Od 6,95 mil. JPY do 9 mil. JPY	23% + 962 500 JPY
Od 9 mil. JPY do 18 mil. JPY	33% + 1 434 000 JPY
Od 18 mil. JPY do 40 mil. JPY	40% + 4 404 000 JPY
Více než 40 mil. JPY	45% + 13 204 000 JPY

Právnícké osoby (korporace)

Daňový rok se liší od fiskálního roku, začíná 1. ledna a končí 31. prosince.

Sazba daně z příjmu právníckých osob se liší podle příjmu společnosti:

Pokud je roční příjem firmy nižší než 100 mil. JPY, činí sazba daně 15% za prvních 8 mil. JPY příjmu, za příjem nad 8 mil. JPY je pak stanovena sazba ve výši 23,2%.

Pokud je roční příjem firmy vyšší než 100 mil. JPY, činí sazba daně z celého příjmu 23,2%.

Spotřební daň / DPH

Aktuální sazba daně na veškeré prodávané zboží a služby činí **10%** (od 1. 10. 2019), pouze s výjimkou potravin a nealkoholických nápojů, u nichž zůstala v platnosti původní sazba ve výši **8%**.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance Japonska v letech 2015–2019

	Vývoz		Dovoz		Saldo
	Hodnota (bil. JPY)	Index (%)	Hodnota (bil. JPY)	Index (%)	Hodnota (bil. JPY)
2015	75,6	3,4	78,4	- 8,7	- 2,8
2016	74,1	- 2,0	67,9	- 13,4	6,2
2017	78,3	11,8	75,3	14,0	3,0
2018	81,5	4,1	82,7	9,8	- 1,2
2019	76,9	- 6,0	78,6	- 5,2	- 1,7

Zdroj: Statistiky japonského Ministerstva financí, [Monthly Statistics of Japan](#)

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Regionálně je pro japonský zahraniční obchod nejvýznamnější oblastí Asie s 55% podílem na celkovém vývozu a s 47,5% podílem na celkovém dovozu.

Čína je s velkým náskokem nejdůležitějším dovozním partnerem Japonska a tudíž také jeho celkově nejvýznamnějším obchodním partnerem podle obratu. Vzdávající protekcionismus v USA a jejich obchodní spory s Čínou však přinesly zvýšení důležitosti ostatních významných obchodních partnerů Japonska, jako jsou země ASEAN nebo EU.

Na druhém místě v důležitosti pro japonskou ekonomiku (zejména pro export) je obchod s USA, s nimiž Japonsko udržuje dlouhodobě výrazný obchodní přebytek a kam směřuje téměř 20% hodnoty japonského vývozu. Třetím největším exportním partnerem Japonska je skupina zemí ASEAN a čtvrtým nejdůležitějším obchodním partnerem je Evropská unie. Japonsko je zároveň druhým největším obchodním partnerem EU v Asii (po Číně).

Nejdůležitější obchodní partneři Japonska v roce 2019

	Export (v bil. JPY)	Import (v bil. JPY)	Obrat (v bil. JPY)

Čína	14,55	18,28	32,83
USA	15,11	8,56	23,67
ASEAN	10,32	10,50	20,82
EU	8,87	9,63	18,50
Korejská republika	4,99	3,20	8,19

2.3 Komoditní struktura

Komoditní struktura vývozu

Export představuje v hodnotovém vyjádření necelých 15% objemu japonské ekonomiky. Hlavními vývozními položkami jsou tradičně dopravní prostředky a zařízení (21,1%), následují strojírenské výrobky (19,4%), elektrická zařízení (14,8%), chemické výrobky (10,2%), optické a zdravotnické přístroje (5,5%), železo a ocel (3,7%), plasty (3,5%) a minerální paliva (2,0%).

Komoditní struktura dovozu

Japonský dovoz představuje 3,7% globálních dovozů a v hodnotovém vyjádření jde přibližně o 15% japonského HDP. Na prvním místě je dovoz minerálních paliv, neboť Japonsko je chudé na energetické suroviny a po odstavení jaderných elektráren v r. 2011 výrazně vzrostla potřeba jejich importu (22,3%). Dalšími významnými položkami jsou elektrická zařízení (13,7%), strojírenské výrobky (9,8%), optické a zdravotnické přístroje (3,9%), farmaceutické výrobky (3,8%) a dopravní prostředky a zařízení (3,3%).

Podrobné statistiky japonského vývozu a dovozu v případě zájmu naleznete zde:

http://www.customs.go.jp/toukei/info/index_e.htm

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

Speciální ekonomické zóny

Z rozhodnutí japonské vlády bylo v r. 2014 ustaveno šest "speciálních ekonomických zón" rozdělených podle jednotlivých odvětví. Cílem je usnadnit podnikání a přístup na trh zahraničním firmám a připravit jednodušší pracovní právní podmínky tak, aby byly lépe srozumitelné zahraničním společnostem.

Zóna v oblasti hlavního města Tokia je tak určena mezinárodnímu obchodu, aglomerace kolem města Osaka je vymezena pro inovace v oblasti zdravotnictví. V okolí měst Niigata a Yabu byly zřízeny speciální zemědělské zóny. Ve městě Fukuoka se experimentuje s pracovním právem a souostroví Okinawa je vyhrazeno jako zóna pro mezinárodní turismus.

Dohody o ekonomickém partnerství

Japonsko rozlišuje dvě formy zahraniční ekonomické spolupráce jdoucí nad rámec WTO. V užším smyslu jde o dohodu o volném obchodu (FTA – Free Trade Agreement), která zahrnuje pouze obchod se zbožím. FTA je, coby nástroj podpory zahraničního obchodu, využívána méně. Druhou formou je dohoda o ekonomickém partnerství (EPA – Economic Partnership Agreement), která upravuje kromě obchodu se zbožím i celou řadu dalších položek včetně služeb, investic, státních zakázek, duševního vlastnictví apod. Japonsko v posledních několika letech zintenzivnilo jednání o EPA (hlavně v

asijském regionu).

Japonsko dosud uzavřelo dohody o ekonomickém partnerství (EPA) se Singapurem (platná od r. 2002), Mexikem (2005), Malajsií (2006), Chile (2007), Thajskem (2007), Indonésií (2007), Brunejí (2007), Filipínami (2008), Švýcarskem (2009), ASEAN (2008), Vietnamem (2009), Indií (2011), Peru (2011), Austrálií (2014), Mongolskem (2015) a naposledy Evropskou unií (2019 - viz níže).

Dohoda o volném obchodu mezi Japonskem a EU

Dohoda o volném obchodu s Japonskem (EPA), zahrnující rovněž investiční část, se začala vyjednávat v roce 2013 a dokončena byla v prosinci 2017 s výjimkou investiční kapitoly, kde se ukázala spornou otázka mechanismu řešení investičních sporů. Následně byla EPA v červenci 2018 oběma stranami podepsána a po procesu ratifikace vstoupila v platnost ke dni 1. února 2019. Pokud jde o otázku ochrany investic a investorů, která byla nakonec z EPA vyjmuta, jednání o tomto důležitém tématu budou i nadále pokračovat.

EPA představuje vznik zóny volného obchodu pokrývající díky síle obou partnerů celou jednu třetinu světové ekonomiky a světového obchodu a představuje výrazné zjednodušení a zlevnění vzájemné obchodní spolupráce mezi EU a Japonskem. Jedná se o dosud nejvýznamnější a nejkompexnější dohodu o volném obchodu, kterou EU dojednala. Uzavřením dohody byl navíc oběma stranami vyslán významný signál celému světu, že EU a Japonsko podporují volný obchod založený na pravidlech, sdílených hodnotách a ochraně nejvyšších standardů. Vstup EPA v platnost znamená výrazné posílení vzájemné spolupráce mezi EU a Japonskem a přinese významné obchodní příležitosti – okamžitě k datu vstupu dohody v platnost je odstraněno clo na 90 % vývozu z EU do Japonska a po vypršení přechodných období u nejcitlivějších produktů bude bezcelních 97 % unijních vývozu. Nezávislé studie ukazují, že aplikace výhod obsažených v EPA by mohly přinést potenciální nárůst vývozu EU do Japonska až o 33% a japonský vývoz do EU by mohl vzrůst o 24%. Japonsko rovněž přebírá mezinárodní standardy pro motorová vozidla, textil či zdravotnické prostředky.

EPA s sebou přináší také významné obchodní příležitosti pro české firmy, zejména v oblasti potravinářského a zemědělského exportu (např. odstranění cel u sladu, výrobků z kaka, tabákových výrobků, vína a lihovin, navýšení dovozní kvóty na mléčné výrobky, ochrana zeměpisných označení původu nebo odstranění některých netarifních překážek obchodu jako jsou certifikace nebo uznávání potravinářských aditiv), další příležitosti se ale nabízí také v textilním průmyslu, sklářském průmyslu, v chemickém a farmaceutickém průmyslu nebo v exportu zdravotnických zařízení.

Základní přehled nejdůležitějších informací o EPA je k dispozici [na stránkách Evropské komise - DG TRADE](#).

Trans-pacifické partnerství (TPP)

Japonsko se v r. 2013 připojilo k vyjednávání o Transpacifickém partnerství TPP, aby se po odstoupení USA v r. 2017 postavilo do čela zbylé skupiny signatářů dohody (TPP-11, neboli CPTPP).

Vedeckotechnické parky

V Japonsku existuje několik VT parků, většinou zřízených na bázi finanční spolupráce státního a privátního sektoru:

- [Kanagawa Science Park](#)
- [Keihanna \(Kansai\) Science City](#)
- [Tsukuba Science City](#)
- [Kyoto Research Park](#)
- [Tokyo Bay Biotech Cluster](#)
- [Yokosuka Research Park](#)

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Japonsko je jedním z největších investorů na světě a celková hodnota jeho FDI (téměř 250 mld. USD za r. 2019) několiknásobně převyšuje objem přichozích investic do země. I přes tento fakt je ale Japonsko dlouhodobě také pátou investičně nejatraktivnější zemí světa, např. v r. 2019 do země přišlo 37 mld. USD.

Nejoblíbenější destinací z hlediska japonských FDI je tradičně Evropa (45% celkové hodnoty, z toho EU 29%, mimo EU 16%), následovaná geograficky blízkými zeměmi Asie (24%) a Severní Amerikou (21%). Nejvýznamnějším zdrojem přímých zahraničních investic do Japonska byly v r. 2019 Spojené státy americké (39%), následovány Francií (8,1%), Velkou Británií (8%), Hong Kongem (5,7%), Čínou (5,2%) a Singapurem (3,9%). Z EU jako celku přišlo v r. 2019 do Japonska 18,6% celkového objemu FDI.

Japonsko tradičně investuje v zahraničí především do oblasti automobilového průmyslu, elektroniky, farmaceutického průmyslu, přesného strojírenství a také do bankovního sektoru a pojišťovnictví. Nejvíce přichozích projektů FDI pak bývá realizováno v oblasti výroby strojních elektromechanických zařízení a výroby dopravních prostředků, v chemickém průmyslu, v oblasti finančnictví a pojišťovnictví a v oblasti dopravy a přepravních služeb.

Aktuálně jsou pro zahraniční investory zajímavé také například sektory maloobchodu, energetiky, farmaceutického průmyslu a zdravotnické techniky, potravinářství, všeobecného strojírenství, informačních technologií a dalších hi-tech oborů (nanotechnologií, biotechnologií, environmentálních technologií, atd.), které se v Japonsku v souvislosti se stárnutím populace a přechodem k vysokému stupni automatizace a robotizace (průmysl 4.0) rychle rozvíjejí.

Rizika investování v Japonsku formou FDI jsou minimální. Právní rámec pro podnikání i FDI je v Japonsku velmi dobře rozvinut a právní kultura je na vysoké úrovni. K místním specifikům, které mohou ovlivnit kvalitu investice, patří zejména přetrvávající jazyková bariéra a odlišnosti japonské podnikatelské kultury. Pro portfoliové investice platí běžná rizika investování na kapitálovém trhu, přičemž v japonských podmínkách je třeba brát ohled na relativně vyšší volatilitu kapitálového trhu v porovnání s jinými světovými ekonomikami a také na občasnou volatilitu směnného kurzu JPY vůči ostatním světovým měnám.

Investice ČR v Japonsku

V Japonsku přímo působí pouze několik českých firem, např. pobočky firem Elmarco, Avast, Flowmon, Zoner, Memsource, Instar ITS nebo Moshna. Většina poboček českých firem v Japonsku je sdružena v České obchodní a průmyslové komoře, která vznikla v roce 2013: <https://www.cccij.com/inpage/organizace/>

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Základním principem pro vstup zahraničních investorů do Japonska je nediskriminační zacházení, tj. rovnost podmínek pro zahraniční investory a japonské subjekty. Aktuálně zahraniční investor nepotřebuje ve většině sektorů japonského hospodářství souhlas japonské vlády, a to s výjimkou několika oblastí, které se dotýkají národní bezpečnosti (leteckého a zbrojního průmyslu, jaderné energetiky a kosmického výzkumu a vývoje) a tzv. citlivých odvětví (zemědělství, lesnictví, rybolovu, těžebního a kožedělného průmyslu).

Mnohé investiční příležitosti vznikly pro zahraniční investory v důsledku rozsáhlých deregulačních a privatizačních programů. Zahraniční, zvláště americké firmy, využily vhodné podmínky v Japonsku a svoje přednosti v know-how v telekomunikacích, software apod. a zřídily v Japonsku vlastní podniky, nebo vstoupily do japonských subjektů.

Japonsko je ale jinak zemí s relativně složitými podmínkami pro podnikání zahraničních firem. Za hlavní bariéry pro podnikání zahraničních subjektů jsou považovány nepřiliš transparentní byrokratické postupy, složitost legislativy, silná

místní konkurence, monopolní postavení a propojení místních společností, extrémně vysoké počáteční náklady, vysoké ceny a obtížnost získání vhodných pozemků, relativně vysoké daňové zatížení, vysoké životní náklady zahraničních expertů, jazyková a kulturní bariéra.

Základní informace o důvodech investiční přitažlivosti pro zahraniční firmy lze nalézt [na webových stránkách](#), které spravuje japonská vládní agentura na podporu obchodu a investic JETRO.

JETRO taktéž uvádí velmi detailní [přehled investičních pobídek](#), poskytovaných na celostátní i regionální či municipální úrovni.

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Kontaktní údaje zastoupení Evropské Unie v Japonsku:

Delegation of the European Union to Japan
Europa House
4-6-28 Minami-Azabu, Minato-ku
Tokyo 106-0047, Japan
Tel. +81-3-5422-6001
Fax: +81-3-5420-5544
E-mail: delegation-japan@eeas.europa.eu
Web: <http://www.euinjapan.jp/en/>

3.2 Obchodní vztahy země s EU

EU - Japonsko

- Japonsko je druhým největším obchodním partnerem EU v Asii (po Číně) a šestým celkově, zatímco EU je třetím nejvýznamnějším obchodním partnerem Japonska (po Číně a USA).
- EU a Japonsko představují společně více než jednu třetinu světového HDP.
- Japonsko je významným investorem v zemích EU.
- Vývoz EU do Japonska je složen převážně ze strojírenských, dopravních a chemických výrobků, dovoz z Japonska do EU představují strojírenské, dopravní, chemické a zemědělské výrobky.

Economic Partnership Agreement

Dohoda o volném obchodu s Japonskem (Economic Partnership Agreement - EPA), zahrnující rovněž investiční část, se začala vyjednávat v roce 2013 a dokončena byla v prosinci 2017 s výjimkou investiční kapitoly, kde se ukázala spornou otázka mechanismu řešení investičních sporů. Následně byla EPA v červenci 2018 oběma stranami podepsána a po procesu ratifikace vstoupila v platnost ke dni 1. února 2019. Otázka ochrany investic a investorů, která byla nakonec z EPA vyjmuta, je předmětem dalších jednání.

EPA představuje vznik zóny volného obchodu, která pokrývá třetinu světové ekonomiky a více než pětinu světového obchodu. Zároveň představuje výrazné zjednodušení a zlevnění vzájemné obchodní spolupráce mezi EU a Japonskem. Okamžitě k datu vstupu dohody v platnost je odstraněno clo na 90 % vývozu z EU do Japonska a po vypršení přechodných období u nejcitlivějších produktů bude bezcelních 97 % unijních vývozu. Nezávislé studie ukazují, že aplikace výhod obsažených v EPA by mohly přinést potenciální nárůst vývozu EU do Japonska až o 33% a japonský vývoz do EU by mohl vzrůst o 24%. Uzavřením dohody byl navíc oběma stranami vyslán významný signál celému světu, že EU a Japonsko podporují volný obchod založený na pravidlech, sdílených hodnotách a ochraně nejvyšších standardů.

Vstup EPA v platnost s sebou přináší významné obchodní příležitosti pro české firmy, zejména v oblasti potravinářského a zemědělského exportu (např. odstranění cel u sladu, výrobků z kaka, tabákových výrobků, vína a lihovin, navýšení

dovozní kvóty na mléčné výrobky, ochrana zeměpisných označení původu nebo odstranění některých netarifních překážek obchodu jako jsou certifikace nebo uznávání potravinářských aditiv), další příležitosti se ale nabízí také v textilním průmyslu, sklářském průmyslu, v chemickém a farmaceutickém průmyslu nebo v exportu zdravotnických zařízení.

Základní přehled nejdůležitějších informací o EPA je k dispozici [na stránkách Evropské komise - DG TRADE](#).

Obchod EU-JP se zbožím (v mld. EUR)

Rok	EU export	EU import	Saldo EU
2015	56,3	59,7	- 3,4
2016	58,4	66,9	- 8,5
2017	61,4	69,2	- 7,8
2018	64,7	70,4	- 5,7
2019 (pouze EU27)	61,1	62,8	- 1,7

Obchod EU-JP se službami (v mld. EUR)

Rok	EU export	EU import	Saldo EU
2014	25,1	15,3	9,8
2015	27,8	16,2	11,6
2016	31,2	17,9	13,3
2017	34,6	18,3	16,3
2018 (pouze EU27)	27,9	14,6	13,3

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Japonsko jako jedna z nejvyspělejších zemí světa není příjemcem rozvojové pomoci Evropské Unie.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Adresy internetových stránek, na nichž jsou k dispozici statistické údaje o zahraničním obchodu:

- [Český statistický úřad](#)
- [Japonské Ministerstvo financí](#)

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

	Vývoz			Dovoz			Obrat			Saldo
	tis. Kč	poř.	Index	tis. Kč	poř.	Index	tis. Kč	poř.	Index	tis. Kč
2015	21 272 732	20.	100,1	56 327 402	16.	106,6	77 600 134	19.	104,7	-35 054 670
2016	22 768 493	21.	107,0	60 757 205	15.	107,9	83 525 698	20.	107,6	-37 988 712
2017	18 096 997	28.	79,5	67 124 547	15.	110,5	85 221 544	20.	102,0	-49 027 549
2018	19 845 113	26.	109,7	68 169 483	14.	101,6	88 014 596	19.	103,3	- 48 324 370
2019	22 619 810	23.	114,0	70 723 996	14.	103,7	93 343 806	19.	106,1	- 48 104 186

Zdroj: ČSÚ (databáze zahraničního obchodu ČR)

Japonsko je podle aktuálního obrátu 19. nejdůležitějším zahraničně-obchodním partnerem ČR (23. nejdůležitějším vývozním a 14. nejdůležitějším dovozním partnerem), přičemž objem vzájemného obchodu vykazuje dlouhodobě mírný růst. Pro Japonsko je dle objemu exportu Česká republika na 39. místě, podle objemu dovozu na 51. místě. Obchodní bilance ČR s Japonskem je dlouhodobě pasivní. Mimo Evropu je Japonsko 4. nejvýznamnějším obchodním partnerem ČR a 2. nejvýznamnějším exportním trhem v Asii.

Na objemu českého vývozu se nejvíce podílejí různá průmyslová zařízení, stroje a dopravní prostředky (čerpadla, motory, díly a příslušenství motorových vozidel, navigační přístroje), významným artiklem je průmyslové spotřební zboží (hračky,

optické přístroje) a odpadní drahé kovy pro výrobu elektroniky. Tradiční a rostoucí položkou jsou potraviny a nápoje a zejména krmivo pro domácí zvířata. Japonsko také patří k největším odběratelům Žateckého chmele, který se dováží z ČR již přes sto let. V dovozu z Japonska jsou největší dovozní skupinou stroje a dopravní prostředky (kancelářské stroje, elektrická a telekomunikační zařízení, silniční vozidla a jejich části, stroje užívané v průmyslu) a dále průmyslové spotřební zboží (specializované přístroje). Významnými položkami jsou také kovové výrobky a výrobky z pryže. Vysoká hodnota japonských dovozů a relativně vysoký deficit vzájemného obchodu jsou zejména důsledkem japonských investičních aktivit v ČR. Japonské firmy pro své nové podniky v ČR často dováží japonské technologie, resp. existující japonské podniky v ČR uplatňují při výrobě vysoký podíl japonských komponentů. Vysoké dovozy japonských subdodávek však většinou nezatažují naši celkovou obchodní bilanci, protože převážná část finálních japonských výrobků vyráběných v ČR je určena k následnému exportu.

Japonsko je zároveň dlouhodobě na jednom z předních míst v přílivu **investic s vysokou přidanou hodnotou do ČR** (2. největší zahraniční investor, pokud jde o celkovou hodnotu projektů zprostředkovaných agenturou CzechInvest v letech 1993 - 2019). Kumulovaná hodnota japonských investic dosáhla ke konci roku 2019 hodnoty téměř 4 mld. USD. Celkem 266 japonských firem v současné době zaměstnává v ČR přes 50 tisíc zaměstnanců a počet japonských výrobních firem na území ČR je čtvrtý nejvyšší ze všech zemí EU. Z uvedeného celkového počtu se 111 japonských společností v ČR zabývá výrobou a 10 firem výzkumem a vývojem.

Největší japonskou investicí v ČR je společný projekt automobilek Toyota Motor Corporation a Peugeot Citroën. Kolínský závod TPCA na výrobu osobních automobilů, který byl oficiálně otevřen v r. 2005, je výší investice přes 1 mld. EUR jedním z největších investičních projektů ve střední Evropě a ČR přináší kromě cca 3 000 přímých pracovních míst i dalších cca 7 000 pracovních míst v návazných službách a u subdodavatelů. Podle aktuálních plánů převezme Toyota navíc počínaje rokem 2021 celý kolínský provoz pod svou správou.

Mezi další významné japonské investice patří společnosti Panasonic, Daikin, Denso, Toyoda Gosei, Hitachi, Mitsubishi Electric, JTEKT, KYB, Olympus či Shimano mající v ČR výrobu, dále také například Yamazaki Mazak, Rigaku nebo Konica Minolta, které v ČR umístily svá R&D zařízení.

Firma Asahi Group Holdings provedla v r. 2017 akvizici Plzeňského Prazdroje a dalších středo- a východoevropských značek (maďarský pivovar Dreher, rumunský Ursus, polská Kompania Piwowarska a slovenský Topvar) od společnosti SABMiller za celkem 7,3 miliardy eur (197,3 miliardy korun). Tato transakce je pro pivovar Asahi největší akvizicí v jeho dosavadní historii.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Komoditní struktura vývozu z ČR do Japonska

Hlavní položky vývozu z ČR do Japonska v roce 2019	tis. Kč
Perly drahokamy drahé kovy výrobky bižuterie	6 180 511
Přístroje el. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	4 671 531
Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	3 566 359
Přístroje optické foto kinem lékař chirurg apod	1 275 506

Dřevo uhlí dřevěné výrobky dřevěné	776 759
Železo a ocel	747 460
Zbytky odpad v potravinářském průmyslu krmivo	718 395
Vozidla motorová traktory kola aj vozidla	711 149
Výrobky kožené sedlářské řemenářské apod	407 531
Výbušniny výrobky pyrotechnické zápalky apod	399 583

Komoditní struktura dovozu z Japonska do ČR

Hlavní položky dovozu do ČR z Japonska v roce 2019	tis. Kč
Přístroje el. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	18 659 799
Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	18 549 932
Vozidla motorová traktory kola aj vozidla	13 571 049
Přístroje optické foto kinem lékař chirurg apod	6 051 004
Plasty a výrobky z nich	2 144 330
Výrobky ze železa nebo oceli	1 863 656
Kaučuk a výrobky z něj	1 366 976
Železo a ocel	1 090 167
Výrobky chemické různé	931 595
Výrobky fotografické a kinematografické	771 008

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Služby (v mil. Kč)

	2015	2016	2017	2018	2019

Druh služeb	příjmy	výdaje	příjmy	výdaje	příjmy	výdaje	příjmy	výdaje	příjmy	výdaje
Doprava	812	2 152	794	2 323	713	2 514	798	2 585	747	2 695
Cestovní ruch	1 705	7	1 584	7	1 655	7	1 640	6	1 720	7
Technické a poradenské podnikatelské služby	149	3 356	154	2 132	258	2 052	333	2 010	208	1 751
Pojišťovací služby	36	98	43	106	39	119	50	112	71	120
Autorské a jiné odměny a licenční poplatky	117	3 698	91	2 371	97	2 329	96	2 221	109	2 382
Telekomunikační a informační služby	0	70	108	85	41	287	100	168	130	97
CELKEM	2 965	9 412	2 812	7 094	2 963	7 371	3 133	7 195	3 152	7 116

Zdroj: [Česká národní banka](#)

Struktura exportu a importu služeb

Ze souhrnné statistiky je zřejmé, že tradičně největší položkou, která přispívá k příjmové části bilance služeb ČR s Japonskem, je cestovní ruch. Tato položka dlouhodobě tvoří nadpoloviční většinu celkových příjmů. Druhou velkou položkou je doprava, následují technické a poradenské služby včetně výzkumu a vývoje, autorské a licenční poplatky a telekomunikační služby. Největší výdajovou položkou jsou taktéž dlouhodobě autorské a licenční poplatky.

Drtivá většina služeb je nabízena nebo poptávána na území ČR, jen malá část na území Japonska.

ZÚ Tokio v minulých letech zaznamenával poptávky z oblasti služeb jen zřídka. Nejčastěji jsou poptávky orientované na vývoj nových technologií, zejména z oblasti ochrany životního prostředí, zpracování odpadů, alternativních a obnovitelných zdrojů energie atd. Poptávající firmy někdy nabízejí i spoluúčasť na dokončení vývoje výrobků (např. v oblasti softwaru).

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech

ekonomické spolupráce

České firmy působící v Japonsku:

Nejvíce zastoupeným oborem z hlediska zřizování poboček českých firem v Japonsku je bezkonkurenčně oblast informačních technologií. K firmám, majícím zde své přímé zastoupení, patří:

- Avast
- Moravia IT
- Flowmon Networks
- BellaDati
- Zoner Software
- INSTAR ITS
- LOGIS
- Memsource
- YSoft

Dále mají v Japonsku své přímé zastoupení například firmy z oblasti nanotechnologií (Elmarco), domácího a dekorativního skla (Preciosa) nebo výroby šperků (Moshna).

Český vývoz do Japonska

K významným českým exportérům do Japonska patří firmy (firma - činnost):

- Tchemalt Group - slad
- Bohemia Hop - chmel
- Obchodní sladovny Prostějov - slad
- Nová Huť Export - stavební a instalátorský materiál
- Nikom - ferovanad, sypké stavební hmoty, žáruvzdorné materiály
- IVAX - farmaceutické látky
- ČKD Blansko - hydroenergetika
- Meopta - průmyslová optika
- Tescan -elektronové mikroskopy
- Moser - sklo
- Preciosa - sklo
- Jablonex - bižuterie
- Austin Detonator - roznětky pro detonační nálož
- ŽĐAS - tvářecí stroje
- TON - sedací nábytek
- Linet - vybavení nemocnic
- Elmarco - stroje na výrobu nanovláken
- Mavel - turbíny pro malé vodní elektrárny
- Cink - turbíny pro malé vodní elektrárny

Vývoz českého zboží do Japonska je přitom často zajišťován japonskými dovozními firmami:

- Mitsubishi Corporation - chmel a slad
- E.A.T. Japan Ltd. - chmel a slad
- Kanematsu KGK Corporation - obráběcí stroje
- Japan Small Hydro - turbíny pro malé vodní elektrárny
- Optopia - optické přístroje

- FLE - vojenský materiál
- Kobe Bussan - potraviny
- Asahi Breweries - pivo Plzeňský Prazdroj
- Ikon Europubs - pivo Budějovický Budvar
- Pštros - piva a vína od lokálních českých producentů
- Union Liquors Co. - Becherovka
- P&M - sklo, dřevěné hračky, pivo, víno

Český dovoz z Japonska

Hlavními dovozci zboží z Japonska jsou obchodní pobočky významných japonských výrobců registrované v ČR (firma - činnost):

- Bridgestone CR - pneumatiky
- Canon CZ - kopírky
- Honda Česká republika - automobily
- Konica Minolta Photo Imaging Czech - technika na zpracování fotomateriálu
- Konica Minolta Business Solutions Czech - faxy, kopírky a fototechnika
- Olympus - fototechnika
- C&S - lékařské přístroje a fototechnika
- Panasonic CR - kancelářská technika
- Sony Czech - elektronika
- Toyota Motor Czech - automobily

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Výměnou nót mezi velvyslanectvím Japonska v Praze (nóta ze dne 25. 3. 1994) a Ministerstvem zahraničních věcí ČR (nóta č.j. 88.048/94-MPO ze dne 21. 4. 1994) byla oběma stranami formálně potvrzena sukcese České republiky do smluv, které byly uzavřeny mezi Japonskem a bývalým Československem a měly účinnost ke dni jeho zániku.

Ekonomické vztahy mezi ČR a Japonskem se realizují na základě následujících smluv:

- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Japonskem o zamezení dvojího zdanění v oblasti daní z příjmu, Praha, 11.10.1977, vyhl. č. 46/1979 Sb..
- Smlouva mezi Českou republikou a Japonskem o sociálním zabezpečení. Smlouva byla podepsána v Praze dne 21. února 2008 a vstoupila v platnost dne 1. června 2009. Aktualizována 1. 2. 2017.
- Dohoda mezi ČR a Japonskem o prodeji 40 milionů tun emisních jednotek, podepsáno v Praze dne 30. března 2009 (ČR využila získané prostředky v rámci programu Zelená úsporám). Následně v letech 2009–2012 na základě Dohod mezi vládou ČR a společností Mitsui & Co. japonská strana nakoupila dalších 50 milionů tun emisních jednotek (Assigned Amount Unit – AAU).

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Japonsko je vyspělou zemí a není tudíž příjemcem rozvojové spolupráce z ČR. Obě země příležitostně spolupracují na některých rozvojových projektech ve třetích zemích, jako tomu bylo například v Gruzii.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Perspektivní obor	Konkrétní příležitosti
Energetický průmysl	HS 8403 - Kotle k ústřednímu topení jiné
	HS 8402 - Generátory pro výrobu páry vodní a jiné
	HS 8414 - Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory ap
	HS 8413 - Čerpadla i se zař měřícím zdviže na kapaliny
	HS 8404 - Přístroje pro kotle generátory ústřed topení
	HS 8406 - Turbiny na páru vodní nebo jinou
	HS 8409 - Části součásti pro motory pístové
	HS 8410 - Turbiny kola vodní regulátory
Obranný průmysl	HS 8526 - Přístř radiolok ap radiové pro řízení dálkové
	HS 9020 - Ostatní dýchací přístroje a plynové masky
Sklářský a keramický průmysl	HS 7013 - Sklo stolní domácné kuchyňské aj zboží
	HS 7018 - Perly imitace perel drahokamů ap ze skla
Služby	CPA 38.12 - Nebezpečný odpad; sběr a přeprava nebezpečného odpadu
ICT	CPA 58.21 – Vydávání počítačových her
	CPA 58.29 – Vydávání ostatního softwaru

Strojírenský průmysl	HS 8444 - Stroje k tvarování stříhání ap mat textilních
	HS 8458 - Soustruhy pro obrábění kovů
	HS 8457 - Centra obráběcí stroje obráběcí stavebnicové
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 9402 - Nábytek lékařský chirurg ap pro holičství aj
	HS 3005 - Vata gáza obinadla ap zboží
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 8438 - Stroje pro prům přípravu výrobu potravin aj
	HS 0402 - Sušené mléko a smetana
	HS 1107 - Slad i pražený
	HS 1104 - Müsli
	HS 1602 - Přípravky a konzervy z masa
	HS 1210 - Šišťice chmelové, čerstvé, sušené apod lupulin
	HS 1806 - Čokoláda přípravky potravinářské ost s kakaem
	HS 2203 - Pivo ze sladu
	HS 2204 - Víno z čerstvých hroznů

Příležitosti pro český export

Energetický průmysl

Japonsko má velmi omezené surovinové zdroje. Vzhledem k hornatému terénu a velkému počtu řek a kanálů je ideálním místem pro rozvoj malých a středních vodních elektráren. Vláda také počítá s dalším rozvojem obnovitelných energií, což může představovat exportní příležitosti pro firmy z ČR. V poslední době se projevuje zvýšený zájem japonských společností na případné výstavbě nových jaderných bloků v lokalitě JE Dukovany a Temelín, což by s sebou přineslo rozvoj možností spolupráce českých firem s japonskými nejen na tomto projektu, ale také potenciálně na dalších obdobných projektech ve třetích zemích. Vzhledem k odstraňování důsledků havárie ve Fukušimě, které potrvá několik desítek let, existuje také velká poptávka po technologiích na odstraňování jaderné kontaminace.

ICT

Jako ve všech ostatních vyspělých ekonomikách, i v případě Japonska platí, že míra využití informačních technologií

ve společnosti je velmi vysoká. Uplatnění českých IT technologií při zajišťování kybernetické bezpečnosti, zpracování velkého množství dat, řízení provozu nebo při monitoringu sítí má velký růstový potenciál. Velmi perspektivní je ale také oblast internetu věcí nebo umělé inteligence. Speciální kategorií je pak oblast počítačových her, japonský trh je v tomto segmentu třetí největší na světě (cca 25 mld. USD v roce 2019).

Obranný průmysl

V souvislosti s geopolitickými změnami v regionu východní Asie (velmocenské zájmy Číny, USA, Ruska a nevyzpytatelná KLDR) mění Japonsko svou obrannou strategii a více se otevírá mezinárodní spolupráci. Pro České firmy, působící v obranném průmyslu, se tak alespoň v teoretické rovině otevírají příležitosti především v oblasti radiolokačních a pasivních sledovacích přístrojů (radary), oblasti CBRN (ochrana proti chemickým, biologickým, radiologickým a jaderným látkám) i v dalších segmentech. Proces rozvolňování zahraničního obchodu v této strategické oblasti je však velmi pozvolný, japonská vyzbrojovací agentura ATLA i pět let po svém zřízení stále hledá pevné místo v systému a silné domácí zbrojařské firmy jen s nevolí sledují rostoucí konkurenci v tomto po dlouhá léta stabilním a vysoce lukrativním businessu. Japonsko však ročně alokuje na obranu rozpočtové výdaje ve výši téměř 50 mld. USD (tj. přibližně na úrovni celkových výdajů státního rozpočtu ČR), takže i přes výše uvedené komplikace se nesporně jedná o perspektivní obor pro rozvoj českého exportu.

Sklářský a keramický průmysl

České sklo (stolní sklo a lustry) má v Japonsku dlouholetou tradici a zároveň velký růstový potenciál, zejména z pohledu nové Dohody o volném obchodu EPA mezi EU a Japonskem (vstoupila v platnost v únoru 2019), kdy došlo k odstranění poměrně vysokého celního zatížení. Poptávanými výrobky mohou být například: stolní, kuchyňské, toaletní, kancelářské skleněné výrobky; skleněné výrobky pro vnitřní výzdobu nebo pro podobné účely; skleněné perly; imitace perel; imitace drahokamů nebo polodrahokamů a podobné drobné skleněné ozdobné zboží a výrobky.

Strojírenský průmysl

Strojírenské výrobky patří k tradičním položkám vývozu do Japonska. Zároveň se zvyšuje poptávka po nových technologiích v této oblasti. Japonsko je například dlouhodobě na špici světového vývoje v oblasti využívání automatizace a robotizace. Demografické problémy, dostatek finančních prostředků, snaha o zvýšení produktivity práce a tradiční japonská záliba v nových technologiích vytvářejí ideální prostředí pro „Robotickou revoluci“, kterou japonská vláda vytyčila v roce 2015 s cílem udělat z Japonska oficiální velmoc robotiky. K jednotlivým cílům akčního plánu patří například výrazné rozšíření tzv. „Smart Factories“ (plně robotizovaných továren) nebo 30 % pokrytí japonských domácností domácími roboty do konce roku 2020. Česká republika má dobrou výchozí pozici v uplatňování principů Průmyslu 4.0 a má co nabídnout i japonským partnerům, např. ve využití strojového vidění, umělé inteligence nebo velkých objemů dat.

Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Stárnoucí populace a pověstná japonská dlouhověkost kladou značné nároky na zdravotní péči. V současné době jsou pro zahraniční investory zajímavé investice do sektoru zdravotnické techniky. Z pohledu exportního potenciálu jsou kromě specializovaných lékařských přístrojů perspektivní také veškeré digitální technologie, včetně zařízení schopných pacienta průběžně monitorovat, aniž by byl připoután na lůžko a v případě potřeby přivolat pomoc, nebo robotických řešení, jež mohou přispět k mobilitě klientů, či jakkoliv usnadnit práci pečovatelům a zdravotnickému personálu.

Zemědělský a potravinářský průmysl

Japonsko je největším dovozcem potravin na světě, přestože potravinářský průmysl Japonska vykazuje nejmenší podíl výroby v zahraničí. Japonsko dováží přes 60 % potravin v hodnotě cca 65 mld. USD ročně. Z České republiky se do Japonska vyváží zejména slad, chmel, čokoláda, krmivo pro psy a kočky, pivo nebo víno, existuje však rostoucí poptávka i po dalších komoditách jako jsou mléčné či masné výrobky, cereálie nebo trvanlivé potraviny. Eliminace celních tarifů i netarifních překážek obchodu, vyplývající z nově uzavřené Dohody o volném obchodu mezi EU a Japonskem (EPA), přináší v tomto sektoru asi nejvýraznější zvýšení exportních příležitostí pro firmy z EU, tedy i z ČR.

5.2 Kalendář akcí

Hlavní aktivity ekonomické diplomacie ČR v Japonsku v r. 2020:

- Účast na veletrhu Nanotech 2020 (spolupráce s kanceláří CzechInvest Tokio, spolufinancováno z fondu PROPED) – 29/1 – 31/1
- Prezentační podnikatelský seminář u příležitosti slavnostního otevření Honorárního konzulátu ČR na Okinawě - 2/3 **(zrušeno z důvodu koronaviru)**
- Účast na veletrhu FOODEX Japan 2020 (oficiální účast ČR podporovaná Ministerstvem zemědělství ČR) – 10/3 – 13/3 **(zrušeno z důvodu koronaviru)**
- Seminář V4 + Japonsko na téma umělé inteligence v prostorách ZÚ Tokio – 3/4 **(zrušeno z důvodu koronaviru)**
- Technologická mise českých firem a institucí z oblasti umělé inteligence – 31/3 – 8/4 (spolupráce s CzechInvest Tokio - PROPED) **(zrušeno z důvodu koronaviru)**
- Český festival v Tokiu 2020 – 23/10 – 25/10 (spolupráce s ČC Tokio, CzechTourism Japan a MZe ČR - PROPED)

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Japonský distribuční systém je neobvykle složitý a zboží obvykle k zákazníkům putuje přes několikastupňový systém dodavatelů, kterému se nelze vyhnout. Pro malé a střední firmy z ČR je tak výhodné využít služeb zprostředkovatelských firem. Společnosti do čtyř zaměstnanců tvoří více než 60% veškerých registrovaných firem, přičemž více než polovina z nich je v soukromém držení jednoho vlastníka.

Využívání místních zástupců

V Japonsku existuje velké množství zprostředkovatelských firem v zahraničním obchodu - od velkých tradingových společností (sogo shosha), přes střední a malé specializované obchodní firmy (senmon shosha) až po individuální soukromé osoby pracující jako prostředníci. Využívání místních dovozců - zástupců je v Japonsku nezbytným způsobem uplatnění se na trhu. Vzhledem k vysokému počtu subjektů jsou možnosti zastoupení velmi široké, složitější je najít vhodného partnera s odpovídajícím napojením na širokou distribuční síť. Zájem o zastupování zahraničního výrobce stoupá s atraktivností výrobků, které se pro japonský trh nabízejí. Ve většině případů se požaduje exkluzivita zastoupení. Zastupitelská smlouva je pro Japonsko nejjednodušší formou zastoupení, která může být vypovězena ve dvouměsíční výpovědní lhůtě. Dalšími formami vstupu na japonský trh je licenční a technologický transfer (např. u software) nebo společné podnikání formou joint-venture na základě partnerské dohody (incorporated partnership company - gomei kaisha nebo goshi kaisha).

Pro české firmy, které nemají přímé napojení na světové nadnárodní firmy s vlastní distribucí na japonském trhu, zůstává jednou z mála možností pro vývoz do Japonska vhodná obchodní spojení na místního dovozce, který má dobré napojení na místní distribuci. Na rozdíl od minulosti se dovozem zabývá širší okruh firem, včetně některých výrobců, velkoobchodů a maloobchodů, což z jedné strany nabízí přímější cestu k odběrateli, na druhé straně komplikuje výběr partnera. V posledních letech přibývají i firmy, které chtějí dovážet např. suroviny, polotovary, komponenty nebo strojní zařízení přímo od zahraničních výrobců. Zájem o přímé dovozy spotřebního zboží mají i obchodní domy.

Vzhledem k vysokým nárokům na záruční a pozáruční servis výrobků dlouhodobé spotřeby, nutnosti získání certifikace u některých komodit a vzhledem k dalším specifikům japonského trhu, dává japonský zákazník přednost nákupům od japonského zprostředkovatele namísto přímých nákupů od zámořského výrobce. Japonské firmy někdy nabízejí zastoupení i pro některé země v jihovýchodní Asii, případně i pro další země. Tato nabídka se objevuje především u tradingových společností. Vzhledem k vysokým běžným nákladům na provoz zastoupení je nejvýhodnější formou spojení s dovozní firmou pracující na vlastní účet. Zahájení vývozu do Japonska zpravidla trvá nejméně 6 -12 měsíců od zahájení

úvodních jednání, ve valné většině případů však ještě déle.

Tradingové společnosti

V japonském zahraničním obchodu hrají tradingové společnosti stále významnou roli. Všeobecně se však jejich význam v prostém obchodování snižuje, neboť japonské průmyslové podniky si stále častěji začínají zřizovat vlastní obchodní divize nebo dceřiné firmy pro zahraniční obchod ve snaze redukovat náklady vyloučením co největšího počtu obchodních mezičlánků. Tento proces je navíc urychlován rozšiřujícím se využíváním tzv. business-to-business služeb prostřednictvím internetu. Z tohoto důvodu vyhledávají tradingové firmy nové možnosti podnikání v telekomunikacích, investicích v zahraničí, v bankovním a pojišťovním, v obchodu s realitami apod. Orientují se rovněž na zcela nové obory, které slibují větší zisky než tradiční průmysl, konkrétně na informační technologie, nanotechnologie a biotechnologie.

Mezi pět největších tradingových společností (tzv. „big five sogo shosha“) patří: Mitsubishi Corporation, Mitsui & Co., Itochu Corporation, Sumitomo Corporation a Marubeni Corporation. Jejich tržby tvoří částky v řádu miliard japonských jenů, tj. desítek miliard amerických dolarů. Přesné číslo je obtížné získat, ale odhaduje se, že podíl těchto společností představuje cca 20 % na celkovém japonském vývozu i dovozu. Všechny jmenované tradingové společnosti mají svá zastoupení i v ČR, většinou ve formě organizačních složek mateřských firem v Japonsku nebo dceřiných firem v některé zemi EU. Další menší tradingové firmy jsou např. Kanematsu, Nichimen, Nissho Iwai, Tomen, Chori, Iwatani International, Kawasho, Kinsho-Mataichi Corp., Nagase & Co., Nissei Sangyo, Nozaki, Okura, Sumikin Bussan, Toshoku, Toyota Tsusho atd.

Hlavními položkami obchodu tradingových společností jsou suroviny, paliva a energie, kovy, železo, ocel, stroje a zařízení, chemické produkty, potraviny, textil a oděvy. Spolupráce českých podniků s tradingovými společnostmi může podpořit pronikání na třetí trhy, vývoz do Japonska a v některých případech může vést k výrobní spolupráci a zakládání joint-ventures.

Spolupráce se zastoupeními japonských firem v ČR a v Evropě

V ČR působí kanceláře japonských tradingových firem, které v řadě obchodních operací nahradily bývalé podniky zahraničního obchodu nejen v relaci japonsko-české, ale i na třetích trzích včetně dovozu surovin pro český průmysl např. z Ruska, země SNS a Asie. Zájemem těchto firem je mimo vývoz do ČR také vyhledávání vhodných položek pro dovoz do Japonska nebo na třetí trhy. Této skutečnosti si nejsou české podniky většinou vědomy. Exportní nabídku českých vývozců je proto vhodné konzultovat nejprve s těmito firmami. Aktuální seznam lze získat v pražské kanceláři japonské vládní organizace na podporu obchodu a investic [JETRO](http://www.jetro.cz).

Obchodní domy a maloobchodní řetězce

Velké obchodní domy zajišťují dovoz zahraničního sortimentu prostřednictvím obchodních firem nebo, a to stále ve větší míře, pomocí vlastních dovozních oddělení. Pro zboží luxusnějšího charakteru to jsou např. obchodní domy Mitsukoshi, Matsuzakaya, Takashimaya, Daimaru, Isetan či Wako. Firma Daiei Inc. je největším řetězcem obchodních domů s běžným sortimentem spotřebního zboží včetně potravin, následovaná firmou Jusco. Řada zahraničního zboží našla odbyt na japonském trhu přímým napojením právě na tyto na obchodní domy.

K maloobchodním řetězcům s nepřetržitou otevírací dobou v sortimentu potravin a zboží denní potřeby (tzv. convenience stores) patří firmy 7-Eleven, Family Mart, Lawson, Daily Yamazaki, CircleK Sunkus, Ministop a další. Ty jsou v Japonsku velmi oblíbené a stále dochází ke zvyšování jejich počtu. V současné době jich je po celém Japonsku téměř 50 000 a jejich počet roste v průměru o 1-3 % ročně.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Japonsko přes pověst chráněného až uzavřeného trhu skýtá řadu exportních příležitostí. V posledních letech došlo k výrazné liberalizaci trhu a zjednodušení dovozních procedur.

Další výrazné zlepšení podmínek pro rozvoj vzájemného obchodu přinesl vstup [dohody EPA o volném obchodu mezi EU a Japonskem](#) v platnost (ke dni 1. 2. 2019).

Relevantní odkazy:

- [Aktuální vývozní procedury do Japonska](#)
- [Japonský celní sazebník](#)
- [Japonské překážky obchodu – stránky EU-Japan Centre for Industrial Cooperation](#)

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Zřízení vlastního zastoupení v Japonsku je komplikovanou a nákladnou záležitostí. Zahraniční firmy mají možnost podnikat různými formami. Právní formu zahraniční společnosti nebo zastoupení upravuje obchodní zákoník (Companies Act, č. 85/2005) - [anglický překlad lze v případě zájmu nalézt zde](#).

Pro zahraniční firmy je z hlediska obchodního zastoupení nejvhodnější formou vlastní filiálka (branch office - shiten), která je místní právní osobou. Zahraniční firmy využívají tuto formu jako první stupeň podnikání na japonském trhu. Na základě povolení může filiálka podnikat se ziskem na vlastní účet, včetně uzavírání obchodních smluv vlastním jménem. Filiálka je subjektem práva v Japonsku i v zemi mateřské společnosti a subjektem zdanění v Japonsku. Převody kapitálu do zahraničí nejsou předmětem zdanění a repatriace zisků je legální. Určitou nevýhodou je povinnost předkládat údaje o podnikání nejen zastoupení, ale rovněž mateřské společnosti v zahraničí. Vedoucím filiálky může být Japonec nebo cizinec s dlouhodobým povolením k pobytu.

Další možností je zastupitelská kancelář, která nemá charakter právního subjektu, ale jako právní subjekt je uznána mateřská společnost. Zastupitelská kancelář nesmí vykonávat podnikatelskou činnost na vlastní účet, uzavírat obchodní smlouvy, resp. vstupovat do závazků a vyvíjet ziskovou činnost. Hlavním posláním zastupitelské kanceláře je výzkum trhu, propagace, získávání marketingových informací, monitorování konkurence, provozování mezikladu nebo dohled nad zastupitelskou sítí či vyhledávání zástupců. Provozní náklady na zastupitelskou kancelář nese mateřská firma, a tudíž se nevyžaduje provozní kapitál.

Jinou formou zastoupení je kontaktní kancelář (Liaison Office), která rovněž není uznávána jako právní subjekt. Funkce kontaktní kanceláře jsou velmi omezené. Většinou je tato forma využívána pouze pro nezávislé monitorování místní zastupitelské sítě.

Provozní náklady a náklady na zřízení vlastní kanceláře jsou v Japonsku vysoké. Základní vybavení kanceláře představuje náklad cca 1–1,5 mil. JPY, provozní měsíční náklady cca 300 tis. JPY, měsíční náklady na pobyt vyslaného zaměstnance včetně platu a ubytování cca 1 mil. JPY, náklady na pořízení služebního automobilu cca 2–3 mil. JPY.

V Tokiu a dalších velkých městech je možné pronajmout si zařízení kancelář a využívat společných kancelářských služeb. Z pohledu českých firem je nejlepší cestou pro první kroky na japonském trhu využití kancelářského zázemí v některém z Business Support Centers agentury JETRO. Tato služba je během prvních padesáti pracovních dnů zdarma.

Více informací o této komplexní problematice lze přehledně získat na webu [JETRO](#).

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

V Japonsku jsou dostupnými formami propagace se zaměřením na vyhledávání dovozců a velkoobchodů:

- účast na specializovaných mezinárodních výstavách a veletrzích
- umístění vzorků zboží v některých stálých výstavních prostorech (MIPRO, IBO Ósaka aj.)
- firemní prezentace, odborné semináře
- publikace v odborném tisku
- cílené PR akce, tiskové konference
- využívání inzerce, vč. bezplatné inzerce v „newsletters“ oborových dovozních sdružení
- akvizičně cílené obchodní pobyty

Vlastní propagační činnost a marketing, cílený na konečného odběratele, je pak třeba přenechat japonským zástupcům - dovozcům.

ČR nemá v exportní nabídce potřebné světové značky a Japonsko je právě trhem světových značek. Jedinou všeobecně známou značkou, alespoň u starší generace Japonců, je Bohemia Crystal. Všeobecně japonští distributoři kvalitního českého zboží zpravidla nedosahují takového obrátu, aby mohli financovat rozsáhlou propagační kampaň cílenou na konečného spotřebitele.

Navazování přímých obchodních kontaktů v Japonsku je velmi obtížný a zdouhavý proces, vyžadující trpělivost, zkušenosti s jednáním s japonskými obchodníky a řadu marketingových informací a dovedností. V Japonsku neexistuje ucelená databáze potenciálních dovozců dle dovozních položek. Další komplikací je vysoký počet obchodních subjektů propojených osobními vazbami na odběratele, přičemž osobní kontakty obchodních partnerů jsou neopominutelnou podmínkou dlouhodobého obchodního vztahu a mají ještě větší důležitost než v jiných zemích.

Dnes je i v Japonsku běžné, že firma udává e-mailovou adresu, na kterou je možno zaslat první kontaktní dopis nebo nabídku, případně je kontaktní formulář součástí jejich webových stránek. Japonští odborníci sami doporučují následující postup: při prvním oslovení firmy nabídku formulovat obecněji a neuvádět mnoho podrobností, o to více se však soustředit na zevrubné představení vlastní firmy a na fakta ukazující její tradici, bonitu, spolehlivost a mezinárodní zkušenosti. V prvním e-mailovém dopise je vhodné požádat, aby ten, kdo ho čte, sdělil odesílateli jméno a kontaktní údaj na pracovníka, jemuž bude vyřizování této věci příslušet. Teprve v komunikaci s tímto věcně příslušným pracovníkem firmy je vhodné se zaměřit na konkrétní, podrobnější okolnosti nabídky.

Významné veletrhy

Účast na výstavách a veletrzích v Japonsku je pro české podniky relativně nákladnou záležitostí, zejména z pohledu cestovních a pobytových nákladů, nicméně tato účast je velmi vhodnou formou vstupu na trh. Hlavní výstavní akce mají vysokou odbornou návštěvnost, což zaručuje oslovení širokého okruhu potenciálních partnerů.

V Japonsku se každoročně koná více než 150 všeobecných i odborných veletrhů a výstav. Většina významných veletrhů se uskuteční v Tokiu na výstavištích [Big Sight](#) a [Makuhari Messe](#).

Pro rozhodnutí o aktivní účasti na veletrhu se doporučuje konzultovat s organizátorem přesné zaměření veletrhu, profil vystavovatelů a návštěvníků, mezinárodní účast apod., neboť v řadě oborů se výstavní akce prolínají a některé mají pouze regionální význam. Kompletní seznam veletrhů v Japonsku, ale i jinde ve světě, je obsažen na webové adrese „[JETRO Trade Fair Website J-messe](#)“.

Vybrané mezinárodní veletrhy:

Obor: Nanotechnologie

Nano tech

Místo a termín konání: Tokio (Tokyo Big Sight), počátek února
Frekvence: každoročně
Obvyklá účast: počet vystavovatelů: 510, počet návštěvníků: 45 000
web: <http://www.nanotechexpo.jp>

Obor: Potravinářství a potravinářská zařízení
FOODEX JAPAN: International Food and Beverage Exhibition
Místo a termín konání: Chiba (Makuhari Messe - Nippon Convention Centre), březen
Frekvence veletrhu: každoročně
Obvyklá účast: počet vystavovatelů: 2 400 ze 72 zemí/regionů, počet profesionálních návštěvníků: 74 000
web: <http://www3.jma.or.jp/foodex/en/>

Obor: Vesmír
JAPAN AEROSPACE
Místo a termín konání: Tokio (Tokyo Big Sight), jednou za 2 roky, příští ročník bude v září 2021
web: <http://www.japanerospace.jp/en/index.html>

Obor: Biotechnologie
BIO JAPAN
Místo a termín konání: Jokohama (Pacifico Yokohama), koná se každoročně v říjnu
web: <https://www.ics-expo.jp/biojapan/en/>

Obor: Všeobecné
Tokyo International Gift Show
Místo a termín konání: Tokio (Tokyo Big Sight), vždy únor a říjen
Frekvence veletrhu: dvakrát ročně
Obvyklá účast: počet vystavovatelů: 2 500, počet návštěvníků: 200 000
web: <http://www.giftshow.co.jp/english/index.htm>

Obor: Obaly a balící stroje
Tokyo International Packaging Exhibition
Místo a termín konání: Tokio (Tokyo Big Sight), říjen
Frekvence: každý druhý rok, příští ročník v únoru 2021
Obvyklá účast: počet vystavovatelů: 500, počet návštěvníků: 70 000
web: <http://www.tokyo-pack.jp/en/index.html>

Obor: Maloobchod a související oblasti
Japan Shop
Místo a termín konání: Tokio (Tokyo Big Sight), březen
Frekvence veletrhu: každoročně
Obvyklá účast: počet vystavovatelů 1 300, počet návštěvníků 236 000
web: <https://messe.nikkei.co.jp/en/js/>

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

V Japonsku je základní právní úpravou v oblasti ochrany duševního vlastnictví "Zákon o duševním vlastnictví č. 122/2002",

na který navazují další zákony zaměřené na specifické oblasti úpravy. Mezi ně např. patří: patentový zákon, zákon o užitém vzoru, zákon o designu, zákon o nekalé soutěži a autorský zákon. Podrobné informace o právu průmyslového vlastnictví v Japonsku lze nalézt na stránkách [Japonského patentového úřadu](#).

V roce 2012 byla v Tokiu navíc podepsána Obchodní dohoda proti padělatelství (Anti-Counterfeiting Agreement, ACTA) mezi Evropskou unií a jejími členskými státy, Austrálií, Kanadou, Japonskem, Korejskou republikou, Spojenými státy mexickými, Marockým královstvím, Novým Zélandem, Singapurskou republikou, Švýcarskou konfederací a Spojenými státy americkými. Depozitářem této dohody je japonská vláda.

Japonsko je zemí, kde se zákony o duševním vlastnictví přísně dodržují, ZÚ Tokio dosud nezaznamenal žádný případ porušování práv duševního vlastnictví ze strany japonských firem či jednotlivců vůči českým subjektům.

6.6 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky se v Japonsku zadávají formou veřejných soutěží, jichž se mohou účastnit předem kvalifikovaní dodavatelé. Status kvalifikovaného dodavatele lze získat podáním přihlášky a splněním podmínek u státních institucí, které veřejné zakázky zadávají (ministerstva a vládní agentury, veřejná televizní síť NHK, atd.). Na základě předkvalifikace získá dodavatel možnost zúčastnit se veřejných soutěží v rámci resortu, který mu status uděluje.

I po udělení statusu kvalifikovaného dodavatele existuje řada dalších podmínek, které musí účastník výběrového řízení splňovat. Firmy, které vyrábějí nebo prodávají určité zboží, musí získat souhlas a licenci k této činnosti v souladu s japonskými zákony. Například dodavatelé zdravotnické techniky musí předložit notifikaci podle Zákona o farmacii. Potenciální dodavatelé by se měli rovněž seznámit s nepovinnými technickými specifikacemi, jako jsou např. japonské průmyslové normy (Japanese Industrial Standards - JIS). Podrobné informace o jednotlivých normách lze nalézt na webové stránce [Japanese Standards Association \(JSA\)](#).

Obecně jsou pravidla pro vládní tendry stanovena ze strany WTO v dohodě „Agreement on Government Procurement“ - tzv. GPA.

Otázku veřejných zakázek pro firmy ze zemí EU pak výrazně zjednodušilo přijetí [Economic Partnership Agreement](#), v níž je veřejným zakázkám věnována celá jedna kapitola (kap. 10). I přes výše uvedené dohody je však účast zahraničních subjektů ve výběrových řízeních pro státní zakázky stále relativně složitá. Účast zahraničních firem, včetně velkých světových inženýrských společností, je velmi problematická také z důvodu jazykové bariéry (oficiálním jazykem je japonština), provázanosti osobních vztahů úředníků a firemních zástupců, nedůvěry k zahraničním partnerům apod. Pro české firmy je přímá účast na veřejných zakázkách v Japonsku velmi obtížná.

Japonská vládní agentura JETRO vytvořila [on-line databáze v anglickém jazyce](#), ve které jsou publikovány zakázky vlády, vládních agentur, národních univerzit a samostatných vládních institucí. Databáze obsahuje oznámení a výzvy k účasti, které jsou publikovány v "Official Gazette" (Official Gazette je pouze v japonském jazyce). Každý rok je v databázi registrováno 13 000 – 15 000 oznámení zakázek a dalších informací. Databáze obsahuje také vybrané zakázky místních vlád v Japonsku. Každá vládní instituce má pro veřejné soutěže své kontaktní místo.

Postup řízení, včetně kontaktních míst, je uveden v publikaci „Q&A on Government Procurement Contracts - Guide to the Government Procurement Market of Japan“, kterou vydává japonské MZV. Informace je k dispozici v agentuře CzechTrade či na [webových stránkách](#) JP MZV.

Další možnosti pro malé a střední firmy z EU je registrace pro odběr tzv. "Weekly Tender Digest" prostřednictvím webu [EU-Japan Centre for Industrial Cooperation](#).

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Řešení obchodní sporů

Řešení obchodních sporů je v Japonsku velmi obtížné, a to nejen kvůli jazykové bariéře, ale především z důvodu zdlouhavosti a komplikovanosti postupů, vysokým nákladům na právní zastoupení apod. Výsledek soudního rozhodnutí navíc představuje většinou rozhodnutí o nutnosti splnění smluvního závazku.

Institucí pro řešení obchodních sporů prostřednictvím arbitráže je v Japonsku [Japan Commercial Arbitration Association](#) (JCAA). Řešení sporů touto cestou však není o mnoho jednodušší, neboť je spor projednáván v japonštině, dle japonského práva a za velmi vysokých nákladů.

Pokud je řešení sporu s japonským subjektem nezávislou institucí nevyhnutelné, je optimální projednání sporu prostřednictvím [International Chamber of Commerce](#) (ICC) v Paříži. Nejčastějším řešením obchodního sporu je vzájemná neformální dohoda. Japonci dávají mnohdy přednost vlastní ztrátě a s firmou, s níž by měli vést spor, raději přeruší obchodní styk.

Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Japonští obchodníci jsou vesměs velmi solidními partnery, respektují smlouvy a své závazky plní. ZÚ Tokio se jen výjimečně setkává s negativní zkušeností českých firem v tomto směru. Opačným a velmi závažným problémem je neplnění závazků českých firem z hlediska kvality a včasnosti dodávek. V Japonsku se na dodací a kvalitativní podmínky nahlíží zcela nekompromisně a jsou přesně zakotveny ve většině smluv včetně sankčních ustanovení. Při neplnění kvalitativních a kvantitativních podmínek, termínů dodávek apod. je penále za neplnění tím nejmenším postihem. Výsledkem je ztráta důvěry a japonské firmy již kontrakt s takovým partnerem v naprosté většině případů neobnoví.

Platební podmínky závisí do značné míry na tom, do jaké míry se obchodní partneři znají a důvěřují si. U velkých tradičních japonských obchodních firem není vzhledem k jejich vysoké bonitě nutné trvat na platebních podmínkách, které dávají vysoké jistoty prodávajícímu, jako jsou platby předem nebo dokumentární akreditivy. Trvání českého exportéra na těchto podmínkách za každou cenu by dokonce mohlo být kontraproduktivní, neboť japonský partner by to mohl vnímat jako výraz nedůvěry, což by ohrozilo budování dlouhodobého obchodního vztahu. U menších, nových a neznámých japonských firem je však třeba si zachovat přiměřenou úroveň ochrany prodávajícího.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

V obchodním styku je nutné mít na paměti a respektovat následující skutečnosti:

- Oficiálním jazykem je japonština a anglicky mnoho lidí nemluví, a to ani v rámci podnikatelské sféry. Na důležitá obchodní jednání je tak nezbytné mít tlumočnicka. Podklady i vizitky je vhodné mít rovněž přeložené do japonštiny.
- Alespoň obecná znalost základních místních zvyklostí je pozitivně vnímána a může pomoci v následném jednání.
- Úvodní kontakt vyžaduje především poskytnutí dostatečně detailních údajů o vlastní osobě a firmě, teprve následně

o obsahu nabídky. Jedná-li se o osobní setkání, je v Japonsku zvyklostí si před řešením obchodních záležitostí také krátce volně popovídat (například o tom, jaká byla cesta na jednání či o aktuálním počasí a podobně).

- Při domluvě osobního setkání je dobré snažit se vyhovět okolnostem protistrany a jednou stanovený termín již pokud možno neměnit. Stejně tak důležitá je **časová dochvilnost** (nedoporučuje se však na místo jednání dorazit dříve o více než 10 minut).
- Při osobním jednání s japonskými partnery je třeba respektovat jejich styl komunikace - při jednání se nespěchá, velký důraz se klade na zdvořilost a rozvážnost v projevu, nevhodná je také nadměrná gestikulace.
- Neodmyslitelnou součástí osobního obchodního styku je **výměna vizitek**, kterých je třeba mít pro pobyt v Japonsku **velkou zásobu**. Běžné jsou dvoustranné vizitky s anglickou i japonskou verzí. Je třeba dbát i na formu jejich předání, podávají a přebírají se oběma rukama a otočené tak, aby je partner mohl ihned přečíst. Po předání je důležité si vizitku v rychlosti pročíst a v případě nějakých nejasností (například správná výslovnost jména protistrany) se okamžitě zeptat. Slušností je obdrženu vizitku si položit před sebe na kraj stolu a uklidit ji až na konci jednání.
- V Japonsku je také zvykem krátce po skončení jednání vyjádřit obchodnímu partnerovi ještě jednou stručné poděkování za to, že si na vás udělal čas (například telefonicky či emailem).
- Požadavky japonských partnerů je nutno brát seriózně a snažit se jim vyhovět (v opačném případě partner od dalšího jednání obvykle odstoupí).
- Po zahájení spolupráce je nutné důsledně plnit dohodnuté podmínky.
- Nízká cena nebo cenová výhodnost výrobku či služby často není rozhodující, rozhodujícím faktorem je perspektiva dlouhodobého obchodního styku a vysoká kvalita, odpovídající japonským parametrům a potřebám.
- Dovozce, který se rozhodne prodávat své zboží do Japonska, musí být připraven na požadavky vysokého objemu a nezbytnost včasných dodávek - je nepřijatelné, aby zavedený produkt najednou v nabídce chyběl.
- Vzhledem k tradici relativně častého zouvání, například při návštěvě chrámu, typické japonské restaurace či při vstupu do čistých prostor při návštěvě technologických firem a výzkumných ústavů, se rozhodně doporučuje nepodceňovat perfektní stav vlastních ponožek a punčoch.
- V letním období (cca květen až říjen) je na japonských úřadech i ve většině velkých firem oficiálně zaveden tzv. „Cool-biz“ dress code, který umožňuje zaměstnancům nosit košile s krátkým rukávem a bez kravaty. Cílem je úspora elektrické energie při klimatizaci vnitřních prostor, která tak může být nastavena až na 27-28° C. Od zahraničních partnerů se dodržování tohoto pravidla přímo nevyžaduje, ale nikdo se rozhodně nepozastaví nad tím, když v létě přijdete na jednání v obleku bez kravaty.

Státní svátky

- 1. ledna (Nový rok, gandžicu)
- druhé pondělí v lednu („Příchod do plnoletosti“, seidžin no hi)
- 11. února (Den vzniku císařství, kenkoku kinenbi)
- 23. února (narozenyiny císaře, tennó tandžóbi)
- 20. či 21. března (jarní rovnodennost, šunbun no hi)
- 29. dubna (den Šówa, Šówa no hi)
- 3. května (Den ústavy, kenpó kinenbi)
- 4. května (Zelený den, midori no hi)
- 6. května (Dětský den, kodomo no hi)
- třetí pondělí v červenci (Den oceánu, umi no hi)
- 11. srpna (Den hor, jama no hi)
- třetí pondělí v září (Den úcty ke starým a k dlouhověkosti, keiró no hi)
- 23. či 24. září (podzimní rovnodennost, šúbun no hi)
- druhé pondělí v říjnu (Den zdraví a sportu, taiiku no hi)
- 3. listopadu (Den kultury, bunka no hi)
- 23. listopadu (Den práce, kinrókanša no hi).

Pokud svátek připadá na neděli, je podle zákona o státních svátcích přesouván na pondělí.

Japonsko průběžně vytváří další nové svátky, před plánováním cesty je tedy vhodné nahlédnout do aktuálního seznamu

např. na [Japan Guide](#).

Pracovní a prodejní doba

Pracovní doba činí dle zákona maximálně 40 hodin týdně, nicméně přesčas jsou v Japonsku běžným jevem. Dříve platilo, že přesčasové hodiny zákonem omezeny nejsou, avšak v průběhu r. 2019 vstoupí v platnost zákon, jehož součástí je i stanovení horní povolené hranice přesčasových hodin. Ta bude činit maximálně 45 hodin týdně a 360 hodin ročně. Existuje však možnost uzavření písemné dohody mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, která v případě potřeby dovoluje 100 přesčasových hodin měsíčně a 720 hodin ročně.

Úřední hodiny jsou na většině úřadů (včetně např. pošty) od pondělí do pátku od 9:00 do 17:00. Banky mají otevřeno od pondělí do pátku od 9:00 do 15:00 (některé do 17:00).

Obchody mají většinou otevřeno sedm dní v týdnu od cca 10:00 do 19:00 nebo 20:00 hod. Existují však i podniky (např. některé restaurace nebo kadeřnictví), které mají stanovený jeden libovolný den v týdnu, kdy bývá zavřeno (tento den se japonsky řekne teikjubi). Velmi je též rozšířena síť obchodů s nepřetržitým provozem se základními potravinami a jiným spotřebním zbožím (tzv. convenience stores, japonsky konbini), jichž je po celém Japonsku téměř 50 tisíc.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Důležité upozornění: údaje uvedené níže v této kapitole nezohledňují aktuální cestovní a vízová omezení zavedená v Japonsku z důvodu pandemie koronaviru COVID-19. Předpokládá se, že po zrušení těchto omezení se situace vrátí k původnímu stavu. V každém případě ale doporučujeme před plánováním cesty do Japonska ověřit aktuální stav na webových stránkách [Velvyslanectví Japonska v Praze](#) nebo [Velvyslanectví ČR v Tokiu](#) a případné individuální dotazy konzultovat telefonicky.

Japonsko a Česká republika od roku 1998 praktikují bezvízový turistický styk. Český turista může v Japonsku pobývat po dobu až 90 dnů. Podmínkou je, že občan ČR na území Japonska nebude vykonávat výdělečnou činnost. Občané ČR mohou cestovat do Japonska s biometrickým pasem ČR. Minimální doba platnosti pasu není stanovena.

Japonsko vyžaduje povinné snímání biometrických dat jako součást imigrační procedury. Každý návštěvník je na letišti požádán o poskytnutí otisků obou ukazováků a pořízení fotografie obličeje. Získané údaje jsou poté porovnány s databází osob, které Japonsko považuje za nežádoucí. Cestující, který se rozhodne biometrické údaje neposkytnout, nebude na území vpuštěn a na vlastní náklady bude nejbližším spojem navrácen do země odletu. Děti do 16 let jsou povinnosti odevzdání biometrických dat zproštěny. Návštěvníci jsou také žádáni o vyplnění imigrační a celní příletové karty, kterou zpravidla obdrží již na palubě letadla.

Samostatnou kategorii tvoří investoři a manažeři, kterým je po splnění příslušných požadavků udělován souhlas s pobytem na dobu 6 měsíců, jeden nebo tři roky. Žádost se předkládá předem na japonském velvyslanectví v zemi pobytu a musí být doložena řadou dokumentů o osobě žadatele, o zajištění jeho pobytu v Japonsku, o firmě, ve které bude žadatel působit (nebo ji zastupovat), včetně podrobného podnikatelského plánu. Vyřízení žádosti trvá cca 2–3 měsíce.

V Japonsku se přísně trestá nelegální práce. Jakmile proto imigrační policie nabude podezření, že cílem cesty občana není turistika, ale nelegální zaměstnání či jiná činnost, která je v rozporu s deklarovaným účelem cesty, nevpuště ho do země. Občan pak musí čekat na letišti na nejbližší let do ČR. Pokud není ten den v letadle volné místo, je nucen přespát v letištním hotelu, kde si sám hradí veškeré náklady, včetně policejního dozoru, a to až do odletu. Tyto náklady činí okolo 300–400 USD/noc. Riziko nevpuštění do země je vysoké zejména u těch cestovatelů, kteří v Japonsku pobývají již

poněkoličt v krátké době v rámci bezvízového turistického styku.

Japonské imigrační předpisy přiznávají úředníkům řadu oprávnění při posuzování a rozhodování o žádostech o krátkodobý pobyt (víza) nebo o dlouhodobý pobyt a umožňují jim vyžadovat od žadatele dodatečné písemné dokumenty či garance. Výše uvedené informace lze proto pokládat pouze za základní, s tím, že je nezbytné konzultovat v individuálních případech žádosti s japonským zastupitelským úřadem v Praze nebo v místě dlouhodobého/trvalého pobytu.

Doporučuje se přijíždět do Japonska s hotovostí na pokrytí potřeb na první dny, případně si hotovost vyměnit ihned po přiletu do Japonska na letišti. Provozní doba japonských bank je kratší, než je tomu v Evropě. Některé bankomaty jsou pouze v japonštině a většina z nich navíc neakceptuje zahraniční karty. Nejvýhodnější je z pohledu výběru hotovosti na zahraniční platební kartu síť bankomatů obchodů 7-Eleven (7 Bank) a bankomatů japonské poštovní banky (JP Bank).

Řidičský průkaz ČR není japonskými úřady akceptován. Výjimka je nicméně přiznávána občanům ČR s povoleným dlouhodobým pobytem, kteří mohou získat japonský ŘP na základě předložení ověřeného překladu ŘP, vystaveného v ČR. Ostatní občané ČR by měli vlastnit mezinárodní řidičský průkaz, ten však platí pouze jeden rok. V Japonsku se jezdí vlevo. Za jízdu pod vlivem alkoholu jsou vysoké pokuty.

Užívání i přechovávání drog je v Japonsku trestné, a to v jakémkoli množství. Drogové delikty jsou trestány mnohem přísněji, než je obvyklé v ČR. Tolerováno není ani nošení kapesních nožů, jakkoli zdánlivě neškodných.

Japonsko je ale jinak mimořádně bezpečnou zemí, cizinci se mohou pohybovat kdekoli a v jakoukoliv denní dobu, aniž by se tím vystavovali riziku.

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Pracovní pobyty cizinců v japonských firmách jsou dnes stále častější. Japonsko vydává řadu různých druhů víz za účelem zaměstnání, specifikovaných podle druhu provozované činnosti. Pracovní víza jsou většinou určena učitelům, odborným pracovníkům a vedoucím pracovníkům. Základní přehled podmínek pro udělení víz lze nalézt na webu [japonského Ministerstva zahraničních věcí](#).

Imigrační politika pro pracovní pobyt je přísná a aktuální podmínky je třeba v každém konkrétním případě konzultovat s [Velvyslanectvím Japonska v Praze](#) nebo se zástupci pražské kanceláře [japonské vládní agentury JETRO](#).

Ke dni 1. 11. 2018 vstoupila v platnost **Dohoda o vízech k pracovní dovolené mezi Českou republikou a Japonskem** (tzv. Working Holidays). Mladým lidem ve věku 18 – 30 let je tak dána možnost pobývat na území druhého státu po dobu maximálně jednoho roku s výhodou, že budou moci pracovat a získat tak finanční prostředky ke krytí pobytových nákladů. Udělené vízum je pro účastníky tohoto programu současně pobytovým titulem i pracovním oprávněním. Detailní informace k podávání žádostí českých občanů o japonská víza k pracovní dovolené jsou k dispozici na internetových stránkách [Velvyslanectví Japonska v Praze](#).

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Vzhledem k poměrně vysokým nákladům na zdravotní péči se doporučuje uzavřít před cestou do Japonska cestovní zdravotní pojištění zahrnující úhradu nákladů na repatriaci či převoz ostatků.

Běžná návštěva praktického lékaře s předepsáním léků stojí celkem okolo 10 000 JPY (tedy cca 2 000 Kč). Drahé je zubní ošetření, kdy vstupní konzultace bez ošetření může stát okolo 7 000 JPY. V případě hospitalizace se náklady pohybují v řádech statisíců až milionů jenů, přičemž si pacient zvláště hradí náklady na stravu, lůžko, služby atd.

Úroveň zdravotnických služeb odpovídá běžnému standardu zemí EU. Problémem je jazyková bariéra, neboť lékaři často (stejně jako většina obyvatel Japonska) nemluví anglicky. Při objednání se tak doporučuje ověřit, zda lze s lékařem hovořit anglicky.

Mezi doporučená zařízení s anglicky hovořícím personálem lze např. zařadit:

- [National Medical Clinic](#) - adresa: 5-16-11 Minami-Azabu, Minato-ku, Tokyo 106-0047, tel: 03-3473 2057
- [Tokyo Medical and Surgical Clinic](#) - adresa: 32 Shiba-koen Building, 3-4-30 Shiba-koen, Minato-ku, Tokyo 105-0011, tel: 03-3436 3028
- [Japanese Red Cross Medical Center](#) - adresa: 4-1-22 Hiroo, Shibuya-ku, Tokyo 150-0012, tel: 03-3400 1311

V případě naléhavé potřeby lze po 24 hodin denně kontaktovat Japan Helpline (rady pro cizince v angličtině) na bezplatném telefonním čísle: 0120-461 997 nebo záchrannou službu na telefoním čísle 119. Zdravotní problémy lze rovněž konzultovat s Asociací lékařů v Asii AMDA na telefonním čísle: 03-5285 8088 nebo s Free Medical Information Services na telefonním čísle: 03-5285 8181.

Pomoc s vyřizováním formalit v případě dopravní nehody nabízí Information Service for Foreigners na telefonním čísle: 03-5320 7744.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Embassy of the Czech Republic

2-16-14 Hiroo, Shibuya-ku, Tokyo 150-0012, Japan

Tel.: +81-3-3400-8122

Mobilní pohotovostní telefon (v mimopracovní době): +81-90-7711-8159

Fax: +81-3-3400-8124

E-mail: tokyo@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/tokyo

Úřední hodiny pro veřejnost: pondělí-pátek: 8.00 - 16.00

Jméno tituláře ZÚ ČR v Japonsku: **Martin Tomčo**

Teritoriální působnost ZÚ je pro celé území Japonska.

Doprava z letiště na velvyslanectví:

V Tokiu a okolí se nachází dvě mezinárodní letiště (Narita a Haneda). Rychlé a relativně levné dopravní spojení z uvedených letišť do centra Tokia zajišťuje metro, expresní vlaky a autobusy. Cestující mohou využít také taxislužbu, která je však podstatně dražší. Nejbližší stanice metra, případně vlaku od velvyslanectví ČR, jsou Ebisu a Hiroo. Jak stanice Hiroo, tak stanice Ebisu jsou vzdáleny cca 15–20 minut chůze od budovy velvyslanectví.

NARITA: z obou terminálů letiště Narita se lze do centra města nejrychleji dopravit vlakem: buď linkou JR (Japan Railways) na stanici Tokyo Station, anebo linkou Keisei na stanici Ueno. Obě stanice jsou situovány v širším centru města. Na stanici Ueno je možné přestoupit na metro linky Hibiya. Je nutné nastoupit do soupravy jedoucí směrem na Naka-Meguro, přičemž vystoupit je třeba na stanici Hiroo. V případě využití linky JR je třeba v konečné stanici Tokyo Station přestoupit na další linku JR - Yamanote ve směru Shibuya. V tomto případě je výstupní stanicí Ebisu.

HANEDA: pro dopravu z mezinárodního terminálu letiště Haneda lze využít buďto Tokyo Monorail a vystoupit ve stanici Hamamatsucho (konečná), nebo jet linkou Keikyu Airport do stanice Shinagawa (směr Inbanihonidai). V obou případech je třeba přestoupit na linku JR - Yamanote ve směru Shibuya a vystoupit ve stanici Ebisu.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Odbor států Asie

Loretánské náměstí 5

118 00 Praha 1 - Hradčany

tel.: +420 224 181 111, +420 224 182 167

fax: +420 224 182 048

web: www.mzv.cz

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Odbor zahraničně ekonomických politik II

Na Františku 32

110 15 Praha 1

tel.: +420 224 851 111, +420 224 852 028

fax: +420 224 221 582

web: www.mpo.cz

CzechInvest/CzechTrade

Richard Schneider

2-16-14, Hiroo, Shibuya-ku, 150-0012 Tokyo, Japan

tel.: +81-3-5485-8266

fax: +81-3-5485-8277

e-mail: tokyo@czechinvest.org

web: www.czechinvest.org/jp

CzechTourism

Štěpán Pavlík

2-16-14 Hiroo, Shibuya-ku, Tokyo 150-0012, Japan

tel.: +81-3-6427 3093

fax: +81-3-5427 3973

e-mail: info-jp@czechtourism.com

web: www.czechtourism.com

České centrum

Eva Takamine

2-16-14, Hiroo, Shibuya-ku, 150-0012 Tokyo, Japan

tel.: +81-3-3400-8129

fax: +81-3-3400-8186

e-mail: cctokyo@czech.cz

web: <http://tokyo.czechcentres.cz/cs/>

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchrana, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Policie: 110
- Policie (anglicky): 03-3503-8484 nebo 03-3501-0110
- Požární / záchranná služba: 119
- Japan Helpline: 0120-461997 (nonstop zdarma)
- Turistické informace: 03-3201 3331
- Tokyo English Life Line: 03-5774-0992
- Free Medical Information Services: 03-5285 8181 (anglicky a španělsky)

7.4 Internetové informační zdroje

Vláda a ministerstva:

- Úřad vlády: <https://www.cao.go.jp/index-e.html>
- Premiér a jeho kabinet: www.kantei.go.jp/foreign/index-e.html
- Ministerstvo zahraničí: www.mofa.go.jp
- Ministerstvo spravedlnosti: <http://www.moj.go.jp/EN/index.html>
- Ministerstvo vnitra a komunikací (MIC): www.soumu.go.jp/english/index.html
- Ministerstvo financí: www.mof.go.jp/english/index.htm
- Ministerstvo školství, kultury, sportu, vědy a techniky: www.mext.go.jp/english/index.htm
- Ministerstvo zdravotnictví, práce a sociálních věcí: www.mhlw.go.jp/english/index.html
- Ministerstvo zemědělství, lesnictví a rybníkářství: <http://www.maff.go.jp/e/index.html>
- Ministerstvo hospodářství, obchodu a průmyslu: www.meti.go.jp/english/index.html
- Ministerstvo půdy, infrastruktury a dopravy: www.mlit.go.jp/english/index.html
- Ministerstvo životního prostředí: www.env.go.jp/en/index.html
- Ministerstvo obrany: <https://www.mod.go.jp/e/>

Císařská rodina:

- Imperial Household Agency: www.kunaicho.go.jp/eindex.html
- Císařská rodina: <http://www.kunaicho.go.jp/e-about/>

Parlament (The National Diet of Japan):

- House of Representatives: www.shugiin.go.jp/index.nsf/html/index_e.htm
- House of Councillors: www.sangiin.go.jp/eng/index.htm

Soudy:

- Nejvyšší soud: <http://www.courts.go.jp/english/>

Politické strany:

- Liberal Democratic Party of Japan (LDP - Jiyuminshuto): <https://www.jimin.jp/english/>
- Democratic Party of Japan (DPJ - Minshuto): www.dpj.or.jp/english/index.html
- New Komeito (Komei To): <https://www.komei.or.jp/en/>
- Japanese Communist Party (JCP - Kyosanto): www.jcp.or.jp/english/
- Social Democratic Party (Shaminto): <http://www5.sdp.or.jp/>
- New Socialist Party of Japan (Shin Shakaito): <http://www.sinsyakai.or.jp/index.html>

Zahraniční politika:

- Institut pro mezinárodní politické studie: <http://www.iips.org/en/index.html>
- Centrum ASEAN-Japonsko: <http://www.asean.or.jp/en/>
- Japonská oficiální rozvojová pomoc: www.mofa.go.jp/policy/oda/index.html
- Japonská stálá mise v OSN: https://www.un.emb-japan.go.jp/itprtop_en/index.html
- Delegace Evropské unie v Japonsku: <http://www.euinjapan.jp/en/>
- Japonská stálá mise v EU: https://www.eu.emb-japan.go.jp/itprtop_en/index.html

Média:

- The Asahi Shimbun: www.asahi.com/english/index.html
- The Japan Times: www.japantimes.com
- Japan Press Weekly: www.japan-press.co.jp/

-
- Japan Today (výběr z tisku): www.japantoday.com/

Ostatní informační zdroje:

- Kyodo News (hlavní tisková agentura): <https://english.kyodonews.net/>
- Web Japan - Gateway for all Japanese information: <http://web-japan.org/index.html>
- Japonský institut pro globální komunikaci: www.glocom.org/
- Japonská ústava (anglický překlad textu): www.solon.org/Constitutions/Japan/English/english-Constitution.html